



КОНСОЛИДИРАНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

на

ГРУПАТА

2023 г.



БУЛГАРТРАНСГАЗ



СЪДЪРЖАНИЕ

1. КРАТКО ОПИСАНИЕ НА БИЗНЕС МОДЕЛА НА „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД И НЕГОВОТО ДЪЩЕРНО ДРУЖЕСТВО „ГАЗОВ ХЪБ БАЛКАН“ ЕАД.....	4
1.1. Обща информация за Групата.....	4
1.2. Органи на управление	4
1.3. Схема на Организационна структура.....	5
1.4. Предмет на дейност.....	7
1.5. Лицензии и правна рамка.....	8
1.6. Свързани лица.....	8
1.7. Мисия и визия.....	9
1.8. Стратегически и оперативни цели.....	10
2. СОЦИАЛНИ ПОЛИКИ – ОПИСАНИЕ, ЦЕЛИ, РИСКОВЕ, ЗАДАЧИ, ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ.....	11
2.1. Кадрово обезпечение – численост на персонала по регионални звена, образование, възрастов състав.....	11
2.2. Основни стратегически приоритети за развитие на човешките ресурси в Групата.....	15
2.3. Социална политика на Групата.....	17
2.4. Корпоративна политика.....	19
2.5. Интегрирана система за управление на Групата.....	20
3. АНТИКОРУПЦИОННА ПОЛИТИКА.....	22
4. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА.....	23
5. ЕКОЛОГИЧНИ ПОЛИТИКИ – ОПИСАНИЕ, ЦЕЛИ, РИСКОВЕ, ЗАДАЧИ.....	28
6. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА ОТНОСНО КЛЮЧОВИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ПО ЧЛ.8 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС)2020/852 КЪМ 31.12.2023 Г.....	41
6.1. Оценка на спазването на Регламент (ЕС) 2020/852.....	41
6.1.1. Дейности, допустими по Регламента за таксономията.....	42
6.1.2. Дейности, съобразени с Регламента за таксономията.....	42
6.1.3. Съществен принос за смекчаване изменението на климата.....	44

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

6.1.4. Ненанасяне на значителни вреди.....	45
6.1.5. Принос към постигането на множество цели.....	48
6.2. Счетоводна политика	52
6.3. Контекстна информация.....	52
6.3.1. Информация относно КПР за оборота.....	52
6.3.2. Информация относно КПР за Капиталовите разходи (КР).....	53
6.3.3. Информация относно КПР за Оперативните Разходи (ОР).....	53

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

През 2022 г. Директивата за нефинансово отчитане беше заменена от Директивата за отчитане на корпоративната устойчивост - 2022/2464. Нейните разпоредби постепенно влизат в сила като срокът за имплементиране е 6 юли 2024 г. и изменя 4 законодателни акта: Счетоводната директива; Директивата за одита; Регламента за одита и Директивата за прозрачността. Към момента на изготвяне на настоящия документ Директива 2022/2464 все още не е имплементирана в националното законодателство. Предстои до юни 2024 г. да бъде извършена имплементация в националното законодателство чрез Закона за счетоводството и Закона за независимия финансов одит.

Предвид гореизложеното към датата на изготвяне на настоящия документ по отношение на нефинансовото отчитане приложение намират разпоредбите чл. 48-50 от Закона за счетоводството.

Съгласно чл.28 на Закона за публичните предприятия, публичните предприятия публикуват нефинансова информация по чл.48 от Закона за счетоводството. Настоящата нефинансова декларация е изготвена на основание чл.48-50 от Закона за счетоводството и съдържа описание на политиките по отношение на дейностите на Дружеството, осъществявани в областта на екологията, социалните въпроси и тези, свързани със служителите, правата на човека, борбата против корупцията и подкупите.

Нефинансовата декларация представлява неразделна част от Консолидирания годишен отчет на Групата за 2023 г.

1. КРАТКО ОПИСАНИЕ НА БИЗНЕС МОДЕЛА НА „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД И НЕГОВОТО ДЪЩЕРНО ДРУЖЕСТВО „ГАЗОВ ХЪБ БАЛКАН“ ЕАД

1.1. Обща информация за Групата

„Булгартрансгаз“ ЕАД и неговото дъщерно предприятие „Газов хъб Балкан“ ЕАД („Групата“) извършват дейности свързани с транспортиране и осигуряване на електронна среда за търговия с природен газ.

Компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД е публично предприятие по смисъла на Закона за публичните предприятия (ЗПП) със седалище в Република България. Едноличен собственик на капитала на Дружеството е „Български енергиен холдинг“ ЕАД (БЕХ ЕАД), регистрирано в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 175203478, чийто принципал е българската държава чрез Министерство на енергетиката. Правото на собственост от страна на държавата се упражнява от Министъра на енергетиката. Адресът на управление на Дружеството е България, София, район Люлин - 2, бул. „Панчо Владигеров“ № 66.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е учредено на 15.01.2007 г. за неопределен срок от време посредством преобразуване на Дружеството „Булгаргаз“ ЕАД.

Компанията-майка притежава 100% от акциите на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД, което е учредено през 2019 г.

Дъщерното дружество „Газов хъб Балкан“ ЕАД е еднолично акционерно дружество и българско юридическо лице със седалище в Република България. Дружеството е

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ към Агенцията по вписванията с ЕИК 205478458 на 18 януари 2019 г. Адресът на управление на Дружеството е България, гр. София, 1756, р-н Студентски, ж.к. „Дървеница“, бул. „Св. Климент Охридски“, до блок 19, Бизнес сграда „Кинтекс“.

1.2. Органи на управление

Едноличен собственик на Групата е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД.

Органи на управление на Компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД към 31.12.2023 г.

Във връзка със сертифицирането на „Булгартрансгаз“ ЕАД като независим преносен оператор, с решение на Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“ ЕАД („БЕХ“ ЕАД) от 25.01.2013 г., „Булгартрансгаз“ ЕАД преминава от едностепенна в двустепенна система на управление. Органи на управлението на Дружеството са:

- Едноличен собственик на капитала - БЕХ ЕАД;
- Надзорен съвет;
- Управителен съвет.

„Булгартрансгаз“ ЕАД се управлява и представлява от Изпълнителен директор, който осъществява оперативното ръководство на Дружеството и организира дейността му.

Органи на управление на „Газов хъб Балкан“ ЕАД към 31.12.2023 г.

Дъщерното дружество „Газов хъб Балкан“ ЕАД е с едностепенна система на управление – Съвет на директорите.

Членове на Съвета на директорите са Владимир Малинов, Кирил Равначки и Петя Иванова. Към 31 декември 2023 г. Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор Петя Иванова.

Възнаграждения на ключов ръководен персонал

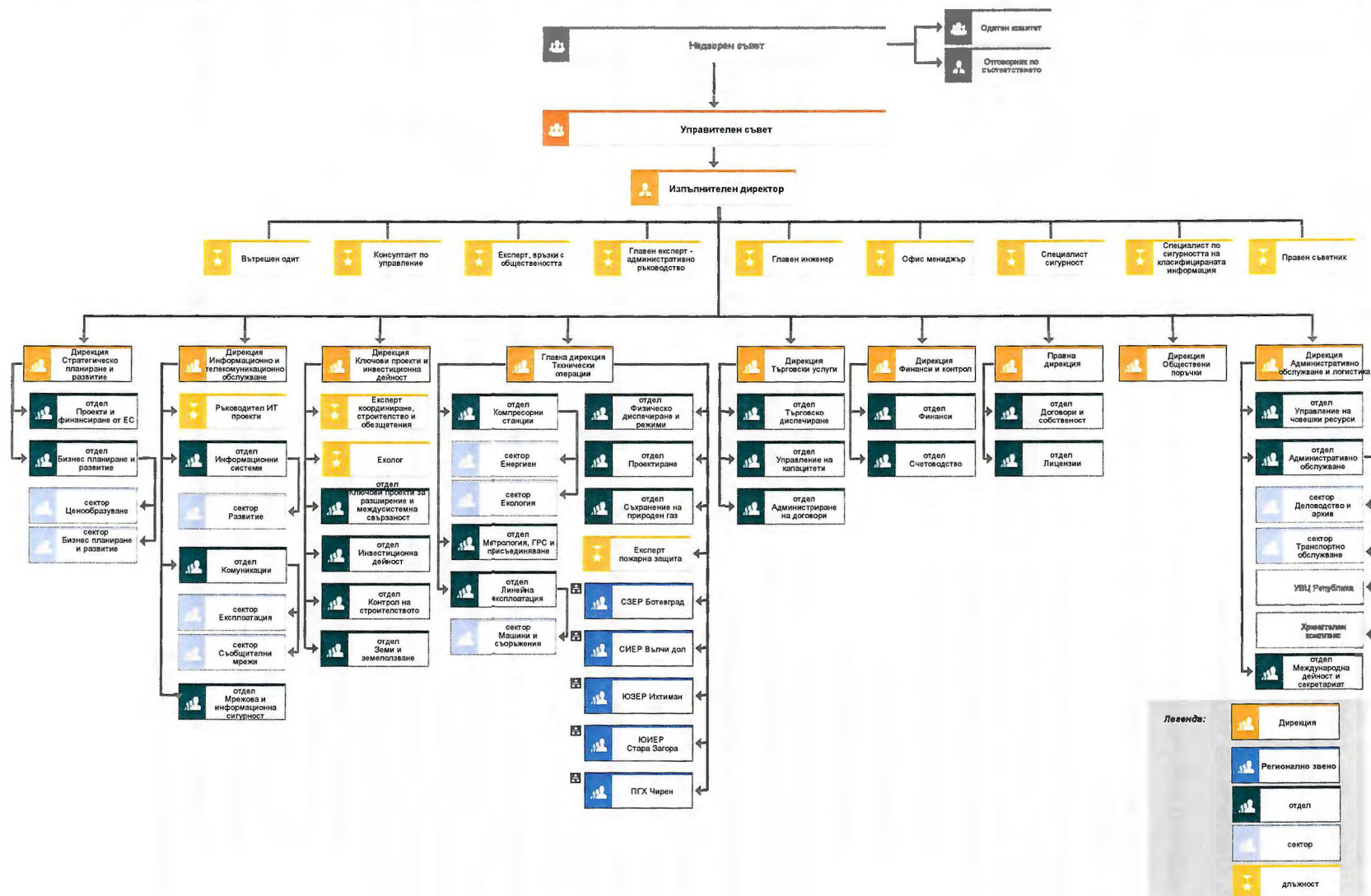
Групата има отношение на свързано лице с директори и служители с контролни функции. Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на Надзорния и Управителния съвети на компанията - майка. Общата сума на начислените възнаграждения през 2023 г., включени в разходите за персонал, е както следва:

- Изплатени възнаграждения на Изпълнителния директор и на членовете на Управителния и Надзорния съвет – 1 047 хил. лв.
- Осигурителни вноски върху възнагражденията на Изпълнителния директор и на членовете на Управителния и Надзорния съвет – 69 хил. лв.

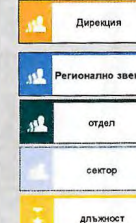
1.3. Схема на организационната структура на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД

Схема на управленската и организационна структура на "Булгартрансгаз" ЕАД

Последна актуализация: 20.12.2023



Легенда:



Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

В организационната структурата на компанията-майка има Централно управление, четири експлоатационни района - Северозападен експлоатационен район „Ботевград“, Североизточен експлоатационен район „Вълчи дол“, Югоизточен експлоатационен район „Стара Загора“, Югозападен експлоатационен район „Ихтиман“, които отговарят за оперативното управление и поддръжката на мрежата на съответната територия, както и ПГХ „Чирен“.

Организационната структура на "Булгартрансгаз" ЕАД осигурява разделяне на отговорностите, йерархичност, ясни правила, права, задължения и нива на докладване. Промяната в организационната структура, считано от 20.12.2023 г., е във връзка със Закона за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки.

Дейността на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД се осъществява от следните дирекции:

- Главна дирекция „Технически операции“, на чието подчинение са следните структурни звена:
 - Северозападен експлоатационен район Ботевград;
 - Североизточен експлоатационен район Вълчи дол;
 - Югоизточен експлоатационен район Стара Загора;
 - Югозападен експлоатационен район Ихтиман;
 - Подземно газохранилище (ПГХ) „Чирен“.
- Дирекция „Стратегическо планиране и развитие“;
- Дирекция „Ключови проекти и инвестиционна дейност“;
- „Правна“ дирекция;
- Дирекция „Финанси и контрол“;
- Дирекция „Административно обслужване и логистика“;
- Дирекция „Търговски услуги“;
- Дирекция „Информационно и телекомуникационно обслужване“;
- Дирекция „Обществени поръчки“

1.4. Предмет на дейност

Като комбиниран оператор компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД има следните отговорности:

- Единно управление и надеждно функциониране на газопреносната система и подземното газово хранилище (ПГХ);
- Поддържане на баланса между внос, добив и потребление на природен газ;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- Пренос на природен газ по газопреносната система и съхранение на природен газ в ПГХ „Чирен“ при спазване на изискванията за качество и отчитането му;
- Осигуряване на оптимален режим на работа на преносната система при извършване на дейностите по пренос на природен газ;
- Поддържане на обектите и съоръженията на газопреносната система и ПГХ „Чирен“ в съответствие с техническите изисквания и с изискванията за безопасност при работа;
- Развитие на газопреносната система и ПГХ „Чирен“ в съответствие с дългосрочните прогнози и планове за развитие на газоснабдяването;
- Осигуряване на равнопоставеност на потребителите при предоставяне на достъп до съоръженията за пренос и съхранение на природен газ;
- Администриране на сделките с природен газ и организация на балансирането на пазара на природен газ.

Освен лицензионните дейности, „Булгартрансгаз“ ЕАД извършва: врязване под налягане; стопел операции; проектиране на газови инсталации и съоръжения; отдаване под наем на свободни от технологични нужди тъмни оптични влакна от магистрални кабели за ползване от телекомуникационни оператори, притежаващи разрешения от Комисията за регулиране на съобщенията по Закона за електронните съобщения; изпълнение на строително-монтажни работи по част „Технологична“ на газови инсталации и съоръжения на базата на регистрация и членство на „Булгартрансгаз“ ЕАД в Камарата на строителите.

Дъщерното дружество „Газов хъб Балкан“ ЕАД поддържа и управлява платформа за търговия с природен газ в България.

Предметът на дейност на „Газов хъб Балкан“ ЕАД е изграждане и опериране на електронна платформа, на която са създадени условия за сключване на двустранни сделки и борсов пазар на природен газ с физически и нефизически продукти - природен газ, енергийни продукти, енергийни носители, енергийни, зелени и бели сертификати, въглеродни емисии и други, свързани с енергопотреблението продукти.

Дейността на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД е изцяло изградена в контекста на европейските цели за изграждане на взаимосвързан и единен общеевропейски газов пазар и в подкрепа на плановете за развитие на газовата инфраструктура в цяла Европа. Концепцията за създаване и развитие на газоразпределителен център на територията на Република България, както и създаването на борса за търговия с природен газ, е активно подкрепяна от Министерски съвет на Република България и Европейската комисия и е строго съобразена с нуждите, идентифицирани от Групата на високо равнище за газова свързаност на Централна и Югоизточна Европа (CESEC).

Основният предмет на дейност на дъщерното дружество „Газов Хъб Балкан“ ЕАД включва управление и поддръжка на електронна платформа за търговия с природен газ, с физическа доставка. Акциите на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД не се котират на фондова борса.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

1.5. Лицензии и правна рамка

Преносът, по националната газопреносна мрежа за пренос и съхранението на природен газ се осъществяват от „Булгартрансгаз“ ЕАД в съответствие с лицензиите, издадени от Държавната комисията за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР):

- Лицензии за пренос на природен газ на територията на Република България (Лицензии №Л-214-06/29.11.2006 г. и №Л-214-09/29.11.2006 г.);
- Лицензия за пренос на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-09/29.11.2006 г.);
- Лицензия за съхранение на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-10/29.11.2006 г.).

1.6. Свързани лица

Свързаните лица на „Булгартрансгаз“ ЕАД включват принципал, в лицето на Министерството на енергетиката, едноличен собственик на капитала, дъщерни и съвместно-контролирани предприятия, ключов управленски персонал и предприятия под общ контрол.

Предприятие-майка и крайно контролиращо лице за Дружеството е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД (БЕХ).

Сделките със свързани лица на Групата са представени, както следва:

- Получен заем от „БЕХ“ ЕАД;
- Предоставяне на услуги по достъп и пренос, съхранение и балансиране на природен газ на „Булгаргаз“ ЕАД;
- Плащания за закупен природен газ от „Булгаргаз“ ЕАД;
- Покупка на ел. енергия от „НЕК“ ЕАД;
- Пренос на електрическа енергия от „ЕСО“ ЕАД;
- Договор за уреждане на отношенията по ползване от „Булгартел“ ЕАД на ресурси от спомагателната мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД и използване от „Булгартрансгаз“ ЕАД на съоръжения на „Булгартел“ ЕАД от неговата обществена електронна съобщителна мрежа;
- Предоставяне на услуги по достъп, пренос и балансиране на природен газ на „Ай Си Джи Би“ АД;
- Предоставен подчинен облигационен заем на „Газтрейд“ С.А.
- Счетоводни, правни и административни услуги, предоставяни на „Газов хъб Балкан“ ЕАД, получен достъп до електронна платформа на „Газов хъб Балкан“.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия. Получените гаранции са свързани с условията по търговските договори, приложими и за несвързани лица.

1.7. Мисия и визия на Групата

- **Мисия** на „Булгартрансгаз“ ЕАД - да осигурява преноса и съхранението на природен газ прозрачно и отговорно, следвайки интересите на държавата и обществото, да гарантира условия за сигурност и устойчиво развитие на пазара на природен газ в страната и региона, да подпомага активно процеса на либерализация на пазара в духа на общоевропейската енергийна политика.

Мисията на националния комбиниран газов оператор произтича както от вътрешното енергийно законодателство, така и от европейските норми.

- **Мисия на Дъщерното дружество „Газов Хъб Балкан“ ЕАД** - да се изгради и оперира борса за търговия с природен газ. Електронната платформа със сегмент и за двустранна търговия, предлага съвременни физически и финансови продукти, в т.ч. продукти за смяна на собствеността на борсов принцип на виртуална търговска точка (VTP) и на някои от физическите точки на мрежите. Компанията осигурява на участниците на пазара платформа за търговия (ПТ) с природен газ с всички необходими функционалности. Тя е изградена, съгласно изискванията на чл. 10 от Регламент (ЕС) № 312/2014 за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи, както и на приложимото национално и европейско законодателство и подзаконовите нормативни актове.

Визия

- **Визия** на „Булгартрансгаз“ ЕАД – е свързана с позиционирането на Дружеството като модерен газопреносен оператор и оператор на газохранилище, опериращ инфраструктура от регионално значение за страните от Балканския полуостров, активно работещ за поддържане и развитие на надеждна газова инфраструктура на територията на Р. България и играещ ключова роля в постигането на целите за изграждане на единен общоевропейски свободен и конкурентен газов пазар.

Екологосъобразното развитие на всички проекти и дейности в компанията-майка са съществена и неделима част от нейната визия. Социалната и икономическа стабилност на регионите, в които „Булгартрансгаз“ ЕАД оперира, както и тези на вътрешно фирмено ниво, също са ключов аспект допълващ цялостната визия на компанията.

- **Визия на Дъщерното дружество „Газов Хъб Балкан“ ЕАД** – е изцяло изградена в контекста на европейските цели за изграждане на взаимосвързан и единен общоевропейски газов пазар и в подкрепа на планове за развитие на газовата инфраструктура в цяла Европа. Търговската платформа „Газов хъб Балкан“ ЕАД цели успешно да се превърне в първия ликвиден търговски газов хъб в региона на Югоизточна Европа. Визията на „Газов хъб Балкан“ ЕАД е пряко

свързана и съобразена с българското и европейско енергийно законодателство и съответните регламентиращи норми и директиви. Концепцията за създаване и развитие на газоразпределителен център на територията на Република България, както и създаването на борса за търговия на газ, е строго съобразена с нуждите, идентифицирани от Групата на високо равнище за газова свързаност на Централна и Югоизточна Европа (CESEC).

„Газов хъб Балкан“ ЕАД става реалност благодарение на стратегически благоприятното географско разположение на България, както и на добре развитата съществуваща инфраструктура за пренос и съхранение на природен газ. Визията на „Газов хъб Балкан“ ЕАД е мотивирана и от настоящите проекти за изграждане на междусистемни връзки с Гърция и Сърбия, модернизация и разширение на съществуващата инфраструктура, предвиденото разширение на ПГХ „Чирен“, както и предстоящото изграждане на нови газопреносни инфраструктури, в т.ч. Турски поток, Балкански поток, TANAP, TAP, East Med и др., намиращи се в непосредствена близост до България.

Визията на търговската платформа „Газов хъб Балкан“ ЕАД е пряко свързана с изпълнението на поставените от компанията стратегически и оперативни цели.

1.8. Стратегически и оперативни цели

Стратегически цели на Групата

- Развитие, модернизация и разширение на газовата инфраструктура за пренос и съхранение и осигуряване на оперативна ефективност и гъвкавост на системата;
- Осигуряване сигурността и надеждността на газопреносната система и ПГХ „Чирен“;
- Осигуряване на необходимите условия за установяване на конкурентен, ефективен, либерализиран и интегриран газов пазар, в съответствие с изискванията на Европейското законодателство.

За реализацията на стратегическите цели Групата поставя акцент върху осигуряването на надеждни маршрути за доставка, чрез свързаност с газопреносните мрежи на съседните страни и повишаване на капацитета за пренос в точките на междусистемно свързване, което създава условия за диверсификация и гарантиране сигурността на доставките и за либерализацията на националния газов пазар, както и за неговото интегриране в общия европейски газов пазар.

В тази връзка са разработени оперативни цели и приложими мерки за тяхното изпълнение:

Оперативни цели на Групата

- Надеждно и ефективно функциониране на газопреносната система в условията на либерализиран газов пазар;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- Осигуряване на алтернативни маршрути и нови входни точки за доставка на природен газ от различни източници до потребителите в страната и развитие на ликвидна регионална борса за търговия с природен газ;
- Изграждане на нови газопроводни отклонения за газифициране на нови региони;
- Оптимизация на дейностите, бизнес процесите, процедурите и правилата за осигуряване на леснодостъпни и качествени услуги за клиентите на Дружеството;
- Предоставянето на услуги за пренос и съхранение на природен газ, съответстващи на нуждите на пазара;
- Утвърждаване на устойчива политика на регионално и общоевропейско сътрудничество.

В допълнение към посочените цели, компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД планира дейности в областта на интегрирането на възобновяеми и нисковъглеродни газове в газопреносната мрежа на България, включително водород. В процес на разработване са проектни идеи, свързани с:

- Предварителна оценка на съвместимостта на газопреносната мрежа с водород, както и формулирането на специфични технически параметри за модификация при различни нива на смесване;
- Изграждането на инфраструктура, подходяща за транспортиране на водород.

Природният газ има важно място в политиката на ЕС за намаляване на парниковите емисии до 2030 г. постигането на въглеродна неутралност до 2050 г. Политиката на ЕС е насочена към преустановяване използването на въглища и поетапно увеличение на използването на алтернативни екологосъобразни енергоносители като водорода.

Групата разработва проекти за изграждане във въглищни региони на нова, пригодна за пренос на водород, газопреносна инфраструктура с високо налягане и с достатъчен капацитет за захранване на въглищни електроцентрали и други потребители, използващи твърди горива.

Групата планира също проекти, свързани с оценка на възможностите и последващ ретрофитинг на съществуващата инфраструктура за осигуряване на пригодност за смесване на природния газ с водород и за изграждане на изцяло водородна инфраструктура от района на София до българо-гръцката граница при IP Кулата/Сидирокастро.

Описаните перспективи са в основата на целите и инвестиционните планове на Групата и намират отражение в цялостната корпоративна политика, насочена към установяването на България като значим регионален газоразпределителен център.

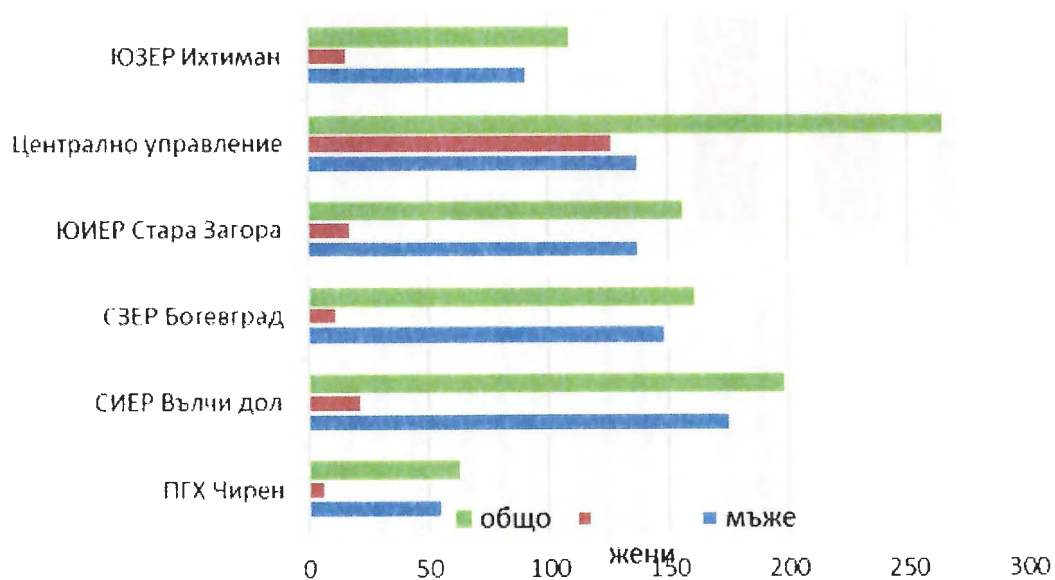
2. СОЦИАЛНИ ПОЛИТИКИ – ОПИСАНИЕ, ЦЕЛИ, РИСКОВЕ, ЗАДАЧИ, ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ

2.1. Кадрово обезпечаване – численост на персонала по регионални звена, образование, възрастов състав

Ръководството на Групата отделя специално внимание на политиката в областта на човешките ресурси в посока създаване на условия за висока мотивация и перспективи за развитие на персонала. Непрекъснатото усъвършенстване и подобряване условията на труд, осигуряване на перспективи за развитие на персонала и висок жизнен стандарт, са основни направления в трудово-социалната политика на ръководството и намират израз в действащия Колективен трудов договор.

Към края на четвърто тримесечие на 2023 г. персоналят в Групата наброява 955 човека, като от тях 952 са в компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД и 3-ма са в дъщерното дружество „Газов хъб Балкан“ ЕАД

Разпределение на персонала по регионални звена към 31.12.2023 г.



Разпределението на персонала, съгласно НКПД – 2011:

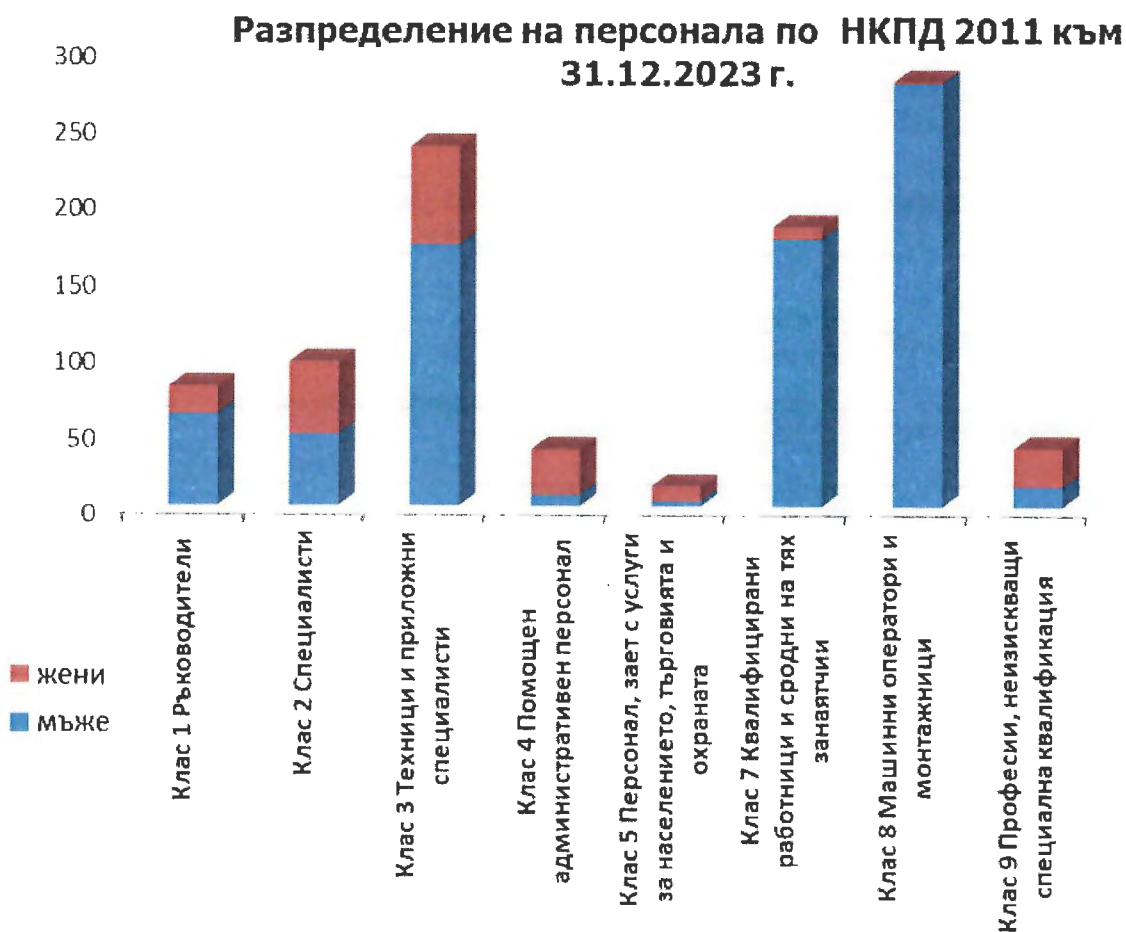
Разпределение на персонала, съгласно НКПД – 2011

Брой

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Клас 1 Ръководители	78
Клас 2 Специалисти	94
Клас 3 Техници и приложни специалисти	234
Клас 4 Помощен административен персонал	37
Клас 5 Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	13
Клас 7 Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	182
Клас 8 Машинни оператори и монтажници	276
Клас 9 Професии, неизискващи специална квалификация	38

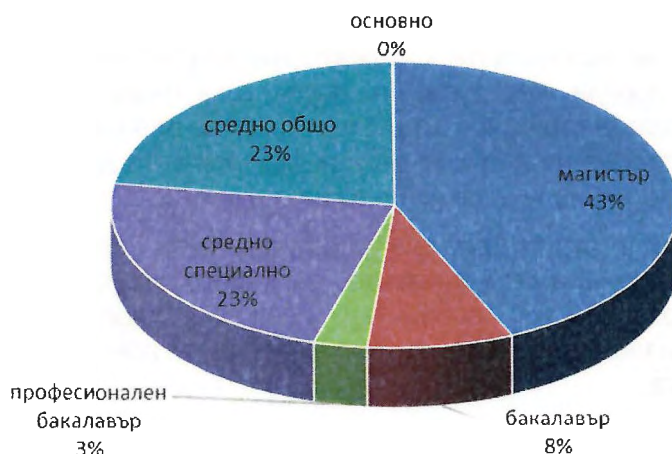


Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

По-малкият брой жени в сравнение с този на мъжете в Групата е резултат от свързани с пола стереотипи за „мъжки“ и „женски“ специалности. Отчетена е необходимостта от насърчаване на жените да навлизат в сектори, които традиционно се считат за "мъжки". На жените в Групата се предоставят същите възможности за реализация, с каквито разполагат мъжете, като същевременно се отчитат специфичните им нужди, породени както от характера на сектора, в който работят, така и от необходимостта от баланс между професионално развитие и личен живот. Създадени са възможности за развитие на индивидуалните способности на жените в рамките на Групата, с оглед на тяхната ефикасна подготовка за изпълнението на ръководни функции на всички равнища, посредством специфични и продължаващи обучения.

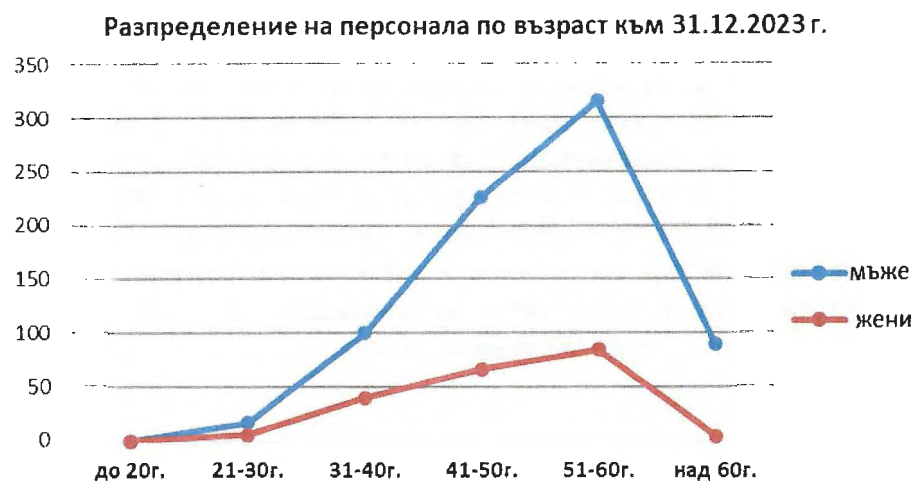
Разпределение на персонала по образование към
31.12.2023г.



Относителният дял на персонала с висше образование за отчетния период представлява 54% от общата численост. Неговата мотивация и ангажираност за постигане на целите на Групата оказва положително влияние в процеса на вземане на решения. Запазва се тенденцията на висок относителен дял на персонала със средно специално и средно образование. Това е така, защото изискването за образование на персонала, обслужващ газопрееносната система в Групата/компресорните станции и газоразпределителните станции/ е средно специално или средно.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година



От графиката се вижда, че работниците и служителите над 50 години заемат сравнително висок относителен дял, поради нарастване на периода на трудовата активност на хората и влошаване на възрастовата структура на работната сила. Във възрастовата структура на работещите в Групата отражение намират редица фактори като демографските процеси и тенденцията на общо намаление на населението на страната.

Демографските промени в структурата на работната сила поставят на преден план въпроса за управлението на поколенческите различия. Усилията са насочени към ефективно оползотворяване на знанията, уменията, компетенциите, опита и индивидуалните различия на представителите на различните поколения за постигането на бизнес целите на Групата.

Основните приоритети, които Групата си поставя в посока за развитието на човешките ресурси са:

- Осигуряване на необходимия за дейността на Групата персонал с подходящ опит и квалификация за обезпечаване на лицензионните задължения, мисията, целите и програмите на Групата. Увеличаване на ефективността, оперативността и гъвкавостта на системата за подбор и привличане на служители, притежаващи опит, квалификация и потенциал за развитие на необходимите за Групата компетенции;
- Запазване на по-дългия професионален живот на работещите, като се полагат усилия за съхраняване на тяхното здраве и активност;
- Интегриране на социално отговорните практики в дейността, което да доведе до повишаване конкурентоспособността, устойчивостта на бизнеса и подпомагане реализацията на целите на устойчивото развитие.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

2.2. Основни стратегически приоритети за развитие на човешките ресурси в Групата

Обучение и развитие на човешкия потенциал

„Управление на човешките ресурси“ е процедура от интегрираната система за управление на Групата, която регламентира реда и отговорностите при управлението на човешките ресурси за осигуряване на компетентен и обучен персонал.

Ръководството на Групата разглежда управлението на човешките ресурси като ключов фактор за изпълнение на своите мисия, цели и програми. С интегрирането на корпоративно социална отговорност в системите за управление се цели превръщането ѝ в неразделна част от цялостната стратегия. Най-честите дейности - инструмент за привличане и задържане на качествени служители са повишаване на квалификацията, създаване на системен подход при управление на човешкия капитал (благоприятна работна среда, учене през целия живот, социални придобивки, кариерни пътеки, баланс на работа и личен живот), медицински прегледи и профилактика.

Служителите в Групата, техните знания, умения и мотивация са решаващо условие за обезпечаване на развитието му като модерен национален и регионален газопреносен оператор, инвестиращ в поддържане и разширяване на надеждна газова инфраструктура, участващ в трансгранични енергийни проекти и играещ ключова роля в постигането на целите на общоевропейския свободен газов пазар. Осигуряването както на сигурността и надеждността на газопреносната система на страната и ПГХ „Чирен“, така и на необходимите условия за развитие, модернизация и оперативна ефективност на газовата инфраструктура, на изграждане и развитие на модерен ефективен либерализиран газов пазар в съответствие с изискванията на европейското законодателство в България, зависят пряко от наличието на добре подбран, квалифициран, организиран и мотивиран персонал.

Дейностите по управление на човешките ресурси, обхванати от тази процедура, включват:

- планиране на необходимостта от персонал;
- определяне и документиране на необходимата компетентност на персонала;
- подбор и назначаване на персонал;
- първоначални, текущи и извънпланови обучения за поддържане и повишаване на компетентността на персонала и преквалификация;
- оценяване ефикасността на обученията.

Изискванията относно компетентността на персонала се определят на база на приложимите законови изисквания за конкретната дейност и се съдържат в утвърдени длъжностни характеристики.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Планирането на текущите обучения се извършва в края на всяка предходна година. Ръководителите планират необходимите за дейността на съответната организационна единица обучения, като залагат тематични направления, разходи и брой участници.

Заявките, попълнени от ръководителите, се обобщават от Главен специалист обучение и развитие, отдел „Управление на човешки ресурси“, дирекция „Административно обслужване и логистика“ в ОД-ВТ-025 Програма за квалификация и преквалификация на персонала, която се представя за утвърждаване от Изпълнителния директор на компанията-майка.

За оценяване ефикасността на провежданите обучения, непосредствено след обучението, служителят, преминал обучение, попълва ОД-ВТ-014 Оценка за проведено обучение.

Всички попълнени форми се събират от Главен специалист обучение и развитие, отдел „Управление на човешки ресурси“.

Три месеца след обучението, Главен специалист обучение и развитие, отдел „Управление на човешки ресурси“ изпраща до прекия ръководител на служителя или служителите, преминали обучението, Анкетна карта за последваща оценка на ефекта от проведено обучение. Прекият ръководител оценява ефикасността на обучението във връзка с резултатите от работата на служителя/ служителите като попълва анкетната карта и я изпраща на Главен специалист обучение и развитие, отдел „Управление на човешките ресурси“.

Оценките на ефикасността на провежданите обучения са входни данни за прегледа от ръководството на интегрираната система за управление.

Развитие на системата за управление на мотивацията на служителите

Основна цел на политиката по възнагражденията на персонала и социалната политика в Групата е да се постигне максимално възможната синергия между мисията, целите и задълженията на Групата от една страна, а от друга мотивацията, личните цели и потребности на работниците и служителите.

Средствата за работна заплата и за стимулиране на персонала се определят от „Вътрешни правила за работна заплата“ и „Колективен трудов договор“.

2.3. Социална политика на Групата

Социалната политика на Групата е изцяло насочена към мотивация на служителите, като осигурява здравословни и безопасни условия на труд, заплащане на разноски за храна, медицинско обслужване, транспорт, почивка, допълнително пенсионно осигуряване и др.

• Столово хранене и разноски за храна:

Групата осигурява столово хранене на работниците и служителите, където това е възможно.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Групата подпомага служителите чрез заплащане на разноски за храна.

- **Транспорт на работниците и служителите:**

За регионалните звена, които се намират извън населените места, Групата осигурява за работниците и служителите ведомствен транспорт до работното място. При невъзможност за осигуряване на такъв, Групата заплаща равностойността на най-евтиния обществен транспорт на база отработени дни.

- **Насърчаване на географската мобилност на работната ръка, като се балансират регионалните диспропорции на пазара на труда, особено в по-малките населени места**

- **Насърчаване на работещите в Групата родители:**

- Еднократна помощ за новородено или осиновено дете на работещ;
- Възстановяване разходите за такси за детски ясли и градини;
- Изплащане на средства за хранене на децата от предучилищни групи, както и на учащи деца;
- Еднократна годишна финансова помощ за началото на учебната година на работещите родители, имащи ученици и студенти редовно обучение.

- **Грижа за здравословното състояние на работещите:**

При лечение в болнично заведение три и повече дни, както и при оперативно лечение, Групата поема разходите за лечение, извън платеното от здравната каса, за престой в болнично заведение, лечение, лекарства, оперативно лечение (операция);

При медицинско предписание за следоперативно и/или след болнично лечение, Групата заплаща 100 % от разходите направени за собствена сметка;

Подобряване професионалния и здравния статус на работниците и служителите и осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд се осигуряват и чрез закупуване на лични предпазни средства и специално работно облекло;

Прилагат се социално отговорни практики, надвишаващи нормативните изисквания, с цел подобряване микроклимата в работните помещения, с цел повишаване професионалната мотивация на заетите лица и оставането им в добро здраве в по-дълъг период от време;

Групата възстановява разходите на служителите за закупуване на коригиращи очила на всеки две години.

- **Осигуряване на отдых и пълноценна почивка на работниците и служителите:**

Групата еднократно в годината подпомага с определени в КТД суми организиране на пълноценната почивка на работниците и служителите.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- **Други**

- В случай на кражба, грабеж, пожар, наводнение и други извънредни произшествия със служители на Групата и тяхното лично и семейно имущество, по решение на УС, на пострадалите може да бъде оказана еднократна финансова помощ след представяне на съответните документи;
- В случай на смърт на работещ в Групата, на близките на починалия се изплаща еднократна финансова помощ;
- Награди се дават на работещите в Групата с най-малко една година трудов стаж, навършили годишнини – 30, 40, 50 и 60 години, както и при пенсиониране;
- Групата изплаща еднократни суми, определени в КТД за подпомагане при посрещането на Великденските и Коледните празници;
- Групата подпомага и посрещането на професионалния празник Ден на Енергетика и Ден на Химика чрез еднократна финансова помощ в рамките на договорения в КТД лимит.

2.4. Корпоративна култура

Един от факторите за успех по пътя към осъществяването на мисията, визията, стратегическите и оперативните цели на Групата е изграждането на корпоративна култура, в основата на която стоят определени принципи и ценности. С приетия Етичен кодекс, се установяват нормите на поведение в Групата.

Професионалната етика изисква от всеки работник и служител в Групата следното:

- Да се ръководи във всички свои служебни действия от мисията, визията, целите, споделените принципи и ценности на Групата;
- Служителите се стремят да избягват всякакви ситуации, пораждащи конфликт на интереси, а при възникването на такива, полагат необходимите усилия за преустановяването им, като уведомяват прекия си ръководител;
- Служителите не могат да използват служебното си положение за осъществяване на свои лични интереси, или интереси на семейството си. Своевременно уведомяват прекия си ръководител, ако изпълнението на служебна задача може да доведе до конфликт между служебните задължения и личните им интереси;
- Не фаворизират по никакъв начин и не създават търговски предимства за една или повече компании за сметка на други, в това число и компаниите, част от вертикално интегрираното предприятие;
- При взаимодействията си с партньори, доставчици, представители на органите на държавната власт или други институции, служителите на Групата не могат да приемат или предлагат подаръци, освен ако те не са рекламни материали, както и не могат да приемат или предлагат пари, услуги или други облаги;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- Служителите на Групата не допускат да бъдат поставяни във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации;
- Да спазват установената йерархия на вътрешноорганизационните отношения, при стриктно съблюдаване вътрешните правила, нарежданията на прекия си ръководител и на ръководството на Групата, и да не пречат на останалите служители в тяхната работа;
- Да не изпълняват противозаконни нареждания, нито такива, чието изпълнение би могло да доведе до закононарушения;
- При установяване на нередности и/или закононарушения, в който и да е аспект на дейността на Групата, незабавно да информират прекия си ръководител;
- Да се придържа към учтив тон на разговор и лексика, да не използва обидни изрази и епитети или агресивни пози и жестове. Недопустимо е носенето на оръжие, както и употребата на физическо насилие на работното място;
- Да уважава и зачита правата и личното достойнство на хората, с които комуникира;
- Да не дискриминират колегите си или външни лица на основа на пол, раса, възраст, религия, имотно състояние, здравен статус, политически убеждения или националност;
- Да не допускат злоупотреба със служебното си положение, изразяваща се в оказване на натиск или тормоз под каквато и да е форма спрямо подчинените в организационната йерархия служители;
- Да се придържат към конструктивен и насочен към сътрудничество начин на общуване и поведение;
- Да полагат максимални усилия при изпълнение както на преките си длъжностни задължения, така и при изпълнение на задачи от екипно, извънредно или проектно естество. При изпълнение на задачи, изискващи групово или екипно изпълнение и при искане на съдействие за изпълнението на задачи, извън обхвата на преките работни задължения, да спазват принципите на екипност, активно участие, степенуване по приоритет на задачите, разпределяне на задачите съобразно компетентността и заетостта на служителите, информиране на всички заинтересовани страни, в това число и прекия ръководител;
- Да не допускат поведение, което би могло да се изтълкува като накърняване на добрите нрави;
- Да се въздържа от коментари относно лични и професионални качества на колеги, извън необходимото за изпълнение на задълженията му.



2.5. Интегрирана система за управление на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД

В компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД функционира интегрирана система за управление, която включва:

2.5.1. Система за управление на здравето и безопасността при работа в съответствие с изискванията на стандарта ISO 45001:2018, сертифицирана от независима акредитирана организация

Целите и задачите, които ръководството си поставя, във връзка с поддържането на системата за управление на здравето и безопасността при работа са да осигури:

- всички необходими ресурси, действия и правила (вътрешни и нормативни) на работа за намаляване на рисковете и предотвратяване на инциденти, както на собствения персонал, така и на всички външни изпълнители и посетители, за които Дружеството носи отговорност;
- безопасни работни места, чрез превенция, оценяване на рисковете и прилагане на подходящи мерки за намаляване и управление на професионалните рискове;
- непрекъснат контрол за стриктно прилагане на нормативните изисквания, вътрешните правила и инструкции, свързани със здравето и безопасността при работа, чрез вътрешни проверки и одити. Допълнително в „Булгартрансгаз“ ЕАД се извършват и проверки от оторизирани контролни органи, а всяка година се провежда външен одит на СУЗБР от независима одитираща организация;
- подходящо обучение на персонала, за да се повиши културата и личната отговорност за безопасна работа на всеки служител;
- активен обмен на информация със персонала с изискванията за безопасна работа, както и диалог с персонала, с цел разрешаване на различни проблеми и несъответствия, които са възникнали по време на работа;
- непрекъснатото подобряване на системата за управление на здравето и безопасността при работа.

2.5.2. Система за управление на сигурността на информацията в съответствие с изискванията на стандарта ISO/IEC 27001:2022, сертифицирана от независима акредитирана организация

Целите и задачите, с които се ангажира ръководството, във връзка с поддържането на системата за управление на сигурността на информацията, са да осигури:

- непрекъснатост на сигурността на информацията;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- необходимите действия за минимизиране на рисковете, причиняващи загуби или вреди на „Булгартрансгаз“ ЕАД, клиенти, партньори и други заинтересовани страни;
- мерки за минимизиране на степента на загуби или вреди, причинени от пробиви в сигурността на информацията;
- информираност на служителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД относно техните задължения и отговорности по отношение сигурността на информацията;
- съответствие на дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД с приложимите нормативни и договорни изисквания, свързани със сигурността на информацията.

2.5.3. Система за управление на качеството в съответствие с изискванията на стандарта ISO 9001:2015, частично внедрена към момента.

2.5.4. Система за управление на сигурността и целостта на газопреносната мрежа (линейна част) в съответствие с изискванията на стандарта EN 17649:2022, частично внедрена към момента.

3. АНТИКОРУПЦИОННА ПОЛИТИКА

В Групата са разработени вътрешни правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси и за защита на лицата, подали такива сигнали.

Правилата са изготвени във връзка с т. 1.18. от Секторния антикорупционен план в енергетиката, утвърден със Заповед № Е-РД-16-536/30.10.2015г. на Министъра на енергетиката и имат за цел осигуряване на защита на лицата, подали сигнали за корупция и/или конфликт на интереси, чрез предприемане на конкретните мерки за това.

Сигналите за корупция и/или конфликт на интереси могат да бъдат подадени по някой от следните начини:

1. Чрез нарочна пощенска кутия, поставена на партерния етаж в сградата на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД - проверява се два пъти седмично от Специалист защита на критичната инфраструктура в негово отсъствие от заместващите ги служители.
2. Чрез електронна поща на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД;
3. Чрез деловодството на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД
4. Чрез официалния телефонен номер на компанията-майка

Архивиране и достъп до информация

Делата от проверките по сигналите се съхраняват за срок от 5 години, след изтичането на който се предават за архивиране.

Всеки получен в дружеството сигнал се завежда в **Регистър на получените сигнали за корупция и/или конфликт на интереси.**

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Защита на лицата, подали сигнали за корупция и/или конфликт на интереси

Лицата, подали сигнали в компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД, включително и служители на „Булгартрансгаз“ ЕАД, не могат да бъдат преследвани, уволнявани и/или дискриминирани за това.

Действията по защита на лицата, подали такива сигнали, се предприемат от момента на подаване на сигнала от всеки служител на „Булгартрансгаз“ ЕАД, чиито служебни задължения, пряко или косвено му позволяват достъп до информацията, касаеща личните данни на подателя на сигнала, както и до изложените в сигнала обстоятелства.

При наличие на данни, че подалото сигнал лице се нуждае от защита, „Булгартрансгаз“ ЕАД уведомява компетентните по осигуряване на защитата органи.

Защитата на лицата, подали сигнали, се осъществява чрез:

1. Извършване на контрол при постъпването, регистрирането, движението, разпределянето, разглеждането, препращането и произнасянето по тези сигнали;
2. Неразкриване самоличността на лицето, подало съответния сигнал;
3. Неразгласяване на лични данни за лицето, подало сигнала, станали известни в хода на изпълнение на служебните задължения при реализирането на посочените дейности;
4. Неразкриване на обстоятелствата и твърденията, изложени в сигнала, в случай че не е необходимо при извършване на проверката;
5. Неразгласяване на лични данни и обстоятелства, посочени в сигнала, но касаещи други лица, различни от неговия подател;
6. Опазване на всички писмени документи, предоставени/изготвени при и/или по повод движението, разглеждането, препращането на сигнала, както и неразгласяване на съдържащата се в тях информация, констатации и предложения;
7. Предприемането на мерки за опазване достойнството на подалия сигнала, включително и мерки, насочени към предотвратяване на действия, чрез които му се оказва психически и/или физически тормоз, при наличие на данни за това.

Архивиране и достъп до информация

Делата от проверките по сигналите се съхраняват за срок от 5 години, след изтичането на който се предават за архивиране.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Управлението на риска е процес на идентифициране, оценяване и мониторинг, а също така и процес по предприемането на съответните мерки, които да ограничат появата му.

В Групата е създадена и функционира единна система за финансово управление и контрол, в основата на която е сбор от политики, правилници, вътрешни правила и инструкции, систематизирани в съответствие с управленската отговорност и

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

взаимосвързаните елементи на финансовото управление и контрол, съгласно чл. 5 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (контролна среда, управление на риска, контролни дейности, информация и комуникация, мониторинг).

През 2023 г. компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД прилага Стратегията си за управление на Риска с хоризонт 2021-2023 г., а за документиране процеса на управление на риска „Булгартрансгаз“ ЕАД има изготвен Риск-регистър, който се преглежда на всеки шест месеца. Ръководителите на всички нива са ангажирани в оценката на риска и попълването на Риск-регистъра. Съгласно Стратегията за управление на риска 2021-2023 г. ежемесечно се дискутират въпросите по отношение на вътрешния контрол и се взима ежедневно отношение от Изпълнителния директор и периодично на заседанията от Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД, както и от одитния комитет на компанията-майка.

Целите на Стратегията за управление на риска на Групата са свързани с:

- изграждане на съзнание и разбиране за процеса по управление на риска на всички нива в Групата;
- изграждане на организационна култура по отношение на управлението на риска и на отговорност, свързана с управлението на риска на всички нива в Групата;
- обхващане на всички рискове и на тяхното добро управление в рамките на Групата.
- внедряване на управлението на риска като част от процеса по взимане на решения, което включва свързване на идентифицираните рискове и контролни дейности със стратегическите и оперативни цели на Групата, като част от процеса по годишно планиране;
- постигане на съответствие с изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор за функционирането, адекватността, ефикасността и ефективността на системите за финансово управление и контрол (СФУК).

В компанията-майка са създадени подходящи условия за ефективно управление на рисковете и са обхванати всички дейности и процеси. Управлението на риска в Групата е структуриран, последователен и непрекъснат процес, интегриран в оперативната му дейност, с ясно разпределени отговорности, в които участват всички одитори и служители.

Рисковете за Групата са групирани в следните рискови области:

- **Външни рискове** – породени от природни бедствия и стихии, международни конфликти, терористични действия, промяна в регулаторната среда и нормативната уредба, политически промени, епидемии, пандемии и други;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- **Технологични/експлоатационни рискове** – породени от аварии, корозия, неизпълнение на условията по договорите от страна на изпълнителите и забава на доставките, некачествени или неотговарящи на изискванията материали;
- **Договорно-правни рискове** – породени от неправилно приложение на действащата нормативна рамка на национално и европейско ниво, ненавременно запознаване с измененията в националното и европейско законодателство, нарушаване на правилата за провеждане на обществени поръчки, неподходящо формулирани в договора изисквания и отговорности;
- **Информационни и технологични рискове** – породени от срив на комуникациите, забавяне и/или грешки при внедряване на нови технологии, загуба на информация;
- **Административни рискове** – породени от подбора на персонала, пропуски в знанията и уменията на персонала, пропуски в разпределението и поемането на отговорност, незадоволителна професионална етика, текучество на персонал, трудови злоупотреби, рискове за здравето на персонала поради неподходящи условия на труд, изтичане на информация във връзка с обработването и свободното движение на лични данни за физическите лица
- **Финансови рискове** – породени от ниска събираемост на вземанията и невъзможност за осъществяване на текущи плащания, кредитни, валутни, финансови, лихвени рискове и рискове свързани с пропуски в управлението на активите.
- **Рискове в областта на защита на класифицираната информация** – породени от неоснователно или неправилно класифициране, разгласяване, злоупотреба, промяна, увреждане, предоставяне, унищожаване на класифицирана информация, както и всякакви други действия, водещи до нарушаване на защитата ѝ или до загубване на такава информация, както и всеки пропуск да се класифицира информация с поставяне на съответен гриф за сигурност или неправилното му определяне и всяко действие или бездействие, довело до узнаване от лице, което няма съответното разрешение за това.

Въвеждането и надзорът върху процеса по управление на риска в компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД е отговорност на Изпълнителния директор. Съгласно чл. 9 ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, Изпълнителният директор делегира отговорността по управлението на рисковете в отделните структурни звена на директорите на дирекции.

Отговорностите на директорите на дирекции включват:

- ефективно управление на персонала и поддържане нивото на компетентността му;
- идентифициране на значимите рискове на ниво управление;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- оценка на влиянието на тези рискове върху постигането на стратегическите и оперативни цели на Групата;
- оценка на вероятността на рисковете;
- въвеждане на адекватни контролни дейности (контроли) за управление на рисковете и осигуряване ефективното им прилагане;
- преглеждане на докладите за управление на риска в рамките на всяка дирекция/отдел и гарантиране, че всички значими рискове са управлявани по ефективен начин;
- обобщаване на информацията за съществените рискове, на база на които се изготвя цялостен рисков профил на съответната дирекция /отдел;
- докладване на резултатите от дирекцията на риска на Изпълнителния директор;
- предоставяне на информация и предложения за необходими действия по управление на риска и въвеждане на контролни дейности в случаите, в които съответните решения относно реакция спрямо риска са извън правомощията им;
- при покана присъствие на срещите при Изпълнителния директор и Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД, при обсъждане на въпроси по управление на риска.

Вътрешният одит подпомага процеса по управление на риска като:

- преглежда критичните контролни системи и процесите по управление на риска;
- извършва ефективен преглед на оценката на риска на организацията и вътрешните контроли;
- дава съвети за съставянето и подобряването на контролните системи и стратегиите за ограничаване на риска;
- въвежда риск-базиран подход за планиране и изпълнение на процеса по вътрешен одит;
- определя нивото на риск толерантност, когато не е дефинирана, на базата на опита и преценката на вътрешния одит и на консултациите с ръководството.

Процесът по управление на риска в Групата протича в четири последователни етапа:

1. Идентифициране на рисковете.
2. Анализ и оценка на идентифицираните рискове.
3. Приоритизиране на съществените рискове и групирането им.
4. Дефиниране на мерки срещу рисковете.

Контролните дейности, които се прилагат са СФУК, правилата, процедурите и действията, насочени към намаляване на рисковете за постигане на целите на организацията и допринасящи за изпълнение решенията на ръководителите.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

На този етап в Групата са въведени следните ефективни контролни дейности и линии на защита:

- **Система на двойния подпис** – всяко финансово задължение и извършването на плащане се осъществява след полагане подписите на лицето, отговорно за счетоводните записвания и ръководителя на организацията. Тази система дава сигурност, че поемането на задължение/нареждането на плащане са извършени от оторизирани лица.
- **Правила за достъп до активи и информация** – съгласно съществуващите правила само оторизираните лица, разполагат с достъп до тях.
- **За разрешаване, оторизиране и одобрение**, съгласно които за осъществяването на два или повече ключови етапа от дадена операция, процес или дейност отговарят различни служители. За да се гарантира наличието на ефективни проверки и баланс, при извършване на операцията отговорностите трябва да се разделят по начин, който не позволява един служител едновременно да има отговорност по одобряване (разрешаване), изпълнение, осчетоводяване и контрол.
- **За осъществяване на предварителен контрол**, с които непосредствените ръководители трябва да извършват контрол върху точността на изпълнение на операциите в дадена структура, като част от рутинния оперативен контрол.
- **Обхващат процесите по подбор, назначаване, обучение и атестиране, повишаване/понижаване в длъжност и заплащане, преназначаване и прекратяване на правоотношенията със служителите.**
- **По документиране, архивиране и съхраняване на информацията.**
 - Изграждане на *одитна пътека*, която посочва какви процедури и операции (транзакции) съществуват и кои са отговорните лица, какви документи се създават и кой е отговорен за това, какви системи за управление и контрол върху потоците от данни съществуват, кои са лицата, отговорни за проверката на тези данни и какви са начините за представяне на резултатите.
 - *Процедурите по архивиране* следва да осигуряват хронологично и систематично поддръждане на документи за минали събития, решения и действия, касаещи Дружеството.
 - *Процедурите по съхраняване на информацията* е необходимо да осигуряват както физическото запазване на носителя на информацията (хартиен и/или електронен носител), така и запазване на съдържанието без промяна, така че да дава вярна и точна представа за фактите, решенията и действията, отнасящи се до организацията и т.н.

Предприетите действия през 2023 г. са насочени към развитие и подобрене на прилаганите политики, правила, инструкции и процедури, елементи на системата за финансово управление и контрол.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Вътрешният одитор подпомага процеса по управление на риска, като извършва ефективен преглед и контрол на оценката на риска на организацията, и дава препоръки за ефективна и ефикасна оптимизация на контролните системи, и ограничаване на рисковете, както и за изпълнение на бизнес целите на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

През 2023 г. са предприети действия за развитие и подобряване на цялостната система за финансово управление и контрол, така и по отделните ѝ елементи. Основно предприетите действия са в областта на два от елементите на системата за финансово управление и контрол – управлението на риска и контролните дейности.

Също така с изпълнението на Стратегията за управление на риска в компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД през 2023 г. са постигнати целите за утвърждаване на организационна култура и разбиране за необходимостта и ползата от управление на рисковете; изпълнение на законово изискване за въвеждане на процеса по управление на риска, и прилагане на ефективен и работещ модел за минимизиране на рисковете, свързани с постигането на целите на компанията-майка и ефективно функциониране на системата за финансово управление и контрол на „Булгартрансгаз“ ЕАД, като независим газопреносен оператор.

В заключение ръководството на Групата е на мнение, че през 2023 г. управлението на риска в процесите и дейностите, за които отговаря е ефективно, ефикасно и носи действителна полза за изпълнението на бизнес целите на Групата.

5. ЕКОЛОГИЧНИ ПОЛИТИКИ – ОПИСАНИЕ, ЦЕЛИ, РИСКОВЕ, ЗАДАЧИ

Групата е активно ангажирана към опазването на околната среда, във всички дейности и на всички нива в структурата ѝ. Основното правило в тази насока е, че чрез осигуряване на екологосъобразно поведение, съответстващо на нормативните изисквания, всеки инцидент или негативно въздействие върху околната среда могат да бъдат избегнати.

Визии, стратегии и основна нормативна уредба на ЕС (вкл. Свързана със Зелената сделка), приложими към дейността на Групата:

- *Нов план за действие* относно кръговата икономика - За по-чиста и по-конкурентоспособна Европа;
- *Директива 2001/42/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- *Протокол за стратегическа екологична оценка* към Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст;
- *Конвенция* за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- *Директива 2011/92/ЕС на европейския парламент и на съвета* от 13 декември 2011 година относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда;
- *Регламент (ЕО) № 1907/2006 на европейския парламент и на съвета* от 18 декември 2006 година относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕО на Съвета и директиви 91/155/ЕО, 93/67/ЕО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията;
- *Регламент (ЕО) № 1272/2008 на европейския парламент и на съвета* от 16 декември 2008 година относно класифицирането, етиктирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006;
- *Директива 2012/18/ЕС на европейския парламент и на съвета* от 4 юли 2012 година относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета;
- *Директива (ЕС) 2015/2193 на европейския парламент и на съвета* от 25 ноември 2015 година за ограничаване на емисиите във въздуха на определени замърсители, изпускани от средни горивни инсталации;
- *Директива 2008/50/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 21 май 2008 година относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа;
- *Директива 2010/75/ЕС на европейския парламент и на съвета* от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването);
- *Директива 2000/60/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите;
- *Директива 2006/11/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 15 февруари 2006 година относно замърсяване, причинено от определени опасни вещества, изпуснати във водната околна среда на Общността;
- *Директива 2008/105/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 16 декември 2008 година за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите, за изменение и последваща отмяна на директиви 82/176/ЕО, 83/513/ЕО, 84/156/ЕО, 84/491/ЕО, 86/280/ЕО на Съвета и за изменение на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- *Директива 2003/87/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 13 октомври 2003 година за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета;
- *Директива 94/62/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 20 декември 1994 година относно опаковките и отпадъците от опаковки;
- *Директива 2006/66/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 6 септември 2006 година относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори, и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО;
- *Директива 2008/98/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви;
- *Директива 1999/31/ЕО на съвета* от 26 април 1999 година относно депонирането на отпадъци;
- *Директива 92/43/ЕИО на съвета* от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна;
- *Директива 2009/147/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици;
- *Стратегия на ЕС за почвите за 2030 г.*;
- *Директива 2004/35/ЕО от 21 април 2004г.* относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети;
- *Директива 2002/49/ЕО на европейския парламент и на съвета* от 25 юни 2002 година относно оценката и управлението на шума в околната среда;
- *Регламент (ЕС) 2020/852 на европейския парламент и на съвета* от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088.

Приложима основна национална нормативна уредба по околна среда:

Закон за опазване на околната среда

Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси

Закон за биологичното разнообразие

Закон за защитените територии

Закон за водите

Закон за чистотата на атмосферния въздух

Закон за управление на отпадъците

Закон за ограничаване изменението на климата

Закон за почвите

Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

Закон за шума

Подзаконовите нормативни актове към горните закони.



Комплексно опазване на околната среда

Групата развива дейността си като прилага политики за намаляване на цялостния си отпечатък върху околната среда и климата при строителството и експлоатацията на съоръженията си, без пренос/прехвърляне на замърсяване между компонентите ѝ, прилагайки Най - Добри Налични Техники и Практики, опазвайки човешкото здраве както при рутинни, така и при извънредни ситуации и инциденти. В тази посока усилията на Групата се концентрират в осъществяването на проекти и прилагането на основните инструменти на Европейския съюз за предотвратяване на замърсяването:

Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и екологична оценка (ЕО).

Опазването на околната среда при проектиране, строителство и експлоатация на нови инвестиционни проекти и/или поддръжка и модернизация на съществуващи съоръжения, собственост на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД се осъществява въз основа на оценките, анализите и планираните мерки в процедурите по Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и в резултат на извършена екологична оценка (ЕО) на необходимите за разрешаване на строителните дейности подробни устройствени планове. Оценката на въздействието върху околната среда (ОВОС) е превантивният инструмент, който Групата използва за идентифициране на възможните отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве в резултат на извършваните от Групата дейности.

През 2023 г., приключиха процедурите по преценка на необходимостта от извършване на Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), както за нови съоръжения (напр. газопровод, свързващ ПГХ „Чирен“ със съществуващата газопреносна мрежа на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД в района на с. Бутан), така и за увеличаване капацитета на вече действащи такива (напр. за десетте нови експлоатационни и три наблюдателни сондажи, нови шлейфи и довеждащи пътища, свързани с „Разширение на подземното газохранилище „Чирен“). Всички проведени процедури по ОВОС приключиха с решение на компетентния орган, като резултатите потвърдиха липсата на потенциални заплахи от значително отрицателно въздействие върху околната среда от планираните от „Булгартрансгаз“ ЕАД проекти.

Решенията, с които приключиха проведените процедури по Оценка на въздействието върху околната среда разпореждат конкретни условия и мерки, с които компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД следва да се съобрази и спазва по време на фазата на строителство на проектите с цел опазване на всички компоненти на околната среда, както и на човешкото здраве.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Комплексни разрешителни

Дейностите, които изискват комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването са определени в Директивата за емисиите от промишлеността, съответно в Приложение №4 на Закона за опазване на околната среда. Основен инструмент за опазване на околната среда от тези дейности е прилагането от съответните оператори на инсталации на Най - Добри Налични Техники. За целта на операторите на инсталациите се издават комплексни разрешителни по реда на Глава седма, раздел втори на ЗООС. По този начин се осигурява най-малко общо въздействие от съответната инсталация/дейност без прехвърляне на замърсяване от един към друг компонент на околната среда.

Компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД е оператор на 6 инсталации (Компресорни станции) и на една в Подземно газохранилище (ПГХ) „Чирен“, за които е издадено комплексно разрешително, чиито условия не са прилагани/контролирани през 2023 г., тъй като инсталацията в обхвата на разрешителното все още не е изградена.

В изпълнение на условията на действащите разрешителни през 2023 г. от страна на Групата са извършени всички необходими дейности за собствени измервания (мониторинг), поддържане на съответствие и докладване към компетентните органи. Към момента не са установени нарушения на условията на комплексните разрешителни, които да замърсяват/увреждат компоненти на околната среда и да предизвикват риск от спиране работата на инсталации.

Предотвратяване и контрол на аварии с опасни вещества

С цел предотвратяването на аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и за околната среда, компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД в ролята си на комбиниран газов оператор, извършващ дейности по пренос и съхранение на природен газ предприема необходимите мерки за идентифициране и управление на риска, планиране на мерки за предотвратяване, намаляване и отстраняване на последствията за персонала, населението, материалните активи и обектите от обществено/екологично значение.

При осъществяване на своята дейност компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД използва и съхранява опасни химични вещества, а в някои случаи дейността на Дружеството може да доведе и до образуването на такива. Тъй като основната дейност на „Булгартрансгаз“ ЕАД е свързана с преноса и съхранението на природен газ, е важно да се упомене, че самият природен газ сам по себе си представлява опасно химично вещество и поименно е класифициран в Приложение №3 на Закона за опазване на околната среда като такова. В голяма част от съоръженията на компанията-майка природният газ се намира в количества, надвишаващи праговете, генериращи риск от големи аварии с ОХВ. Независимо от това съоръженията за транспортиране на природен газ са изключени от обхвата на нормативната уредба за предотвратяване на големи аварии с химични вещества. Единствено ПГХ „Чирен“, като собственост на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД попада в обхвата на тази нормативна уредба.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

През 2022 г. във връзка с разширяването на дейностите по съхранение на природен газ в ПГХ „Чирен“ беше одобрен актуализиран Доклад за безопасност на ПГХ „Чирен“. За целта също така бе актуализиран и вътрешният аварийен план на хранилището. През 2023 г. и понастоящем се изграждат новите надземни съоръжения на разширената площадка на хранилището, като „Булгартрансгаз“ ЕАД се съобразява и навременно взема под внимание всички условия и мерки, посочени в актуализирания доклад за безопасност по отношение на системите за безопасност и оповестяване, както и конструкцията и разположението на съоръженията. Преди въвеждане в експлоатация на разширените мощности на ПГХ „Чирен“ ще бъде актуализиран и вътрешният Аварийен план на площадката.

За останалите съоръжения (линейни и компресорни станции) са разработени Аварийни планове по Закона за защита при бедствия, като е създадена необходимата организационна структура за прилагането им, вкл. отговорен персонал, инструкции за действие, схема за уведомяване. Готовността за прилагане на плановете се проверява редовно от отговорните за това служители на Групата.

Климат

Ограничаването на въздействието и адаптирането към измененията са основно текущо и бъдещо предизвикателство и съответно предоставят възможност за най-съществен принос в опазването на околната среда, свързана с дейностите на Групата.

В развитието на основната си бизнес дейност - пренос и съхранение на природен газ, компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД се ръководи от дългосрочна визия и стриктно планиране, които да подпомогнат устойчивото развитие на целия сектор в страната, региона и в Европа. В тази връзка усилията на Групата за осъществяване целите на ЕС в областта на климата за намаляване на нетните емисии на парникови газове с най-малко 55% до 2030 г., са насочени към прилагането на технически и организационни мерки за ограничаване на емисиите. Основните парникови газове, които се емитират от дейността на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД са въглероден диоксид и метан.

За ограничаване и намаляване на емисиите на въглероден диоксид в страните членки на Европейския съюз се прилага Схема за търговия с емисии на парникови газове (ЕСТЕ). За намаляване емисиите на метан към момента се прилагат разнообразни нормативни инструменти за опазване чистотата на въздуха, контрол на промишленото замърсяване и др. Очаква се в първата половина на 2024 г. да влезе в сила Регламент на Европейския парламент и Съвета за намаляване на емисиите на метан в енергийния сектор, с който ще се въведат единни за територията на Съюза разпоредби за редовни периодични наблюдения на възможните източници на метан от съоръженията в мрежите за пренос на метан. С влизането в сила на този Регламент също така ще могат незабавно да се предприемат действия за отстраняване на установени течове на метан и прилагане на инвестиционни, организационни и контролни мерки за преустановяване на организираното изпускане на метан, с изключение на някои много специфични и спешни обстоятелства.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Ограничаване изменението на климата

- *Намаляване на емисиите на въглероден диоксид от собствени организирани източници*

Компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД е оператор на средни горивни инсталации, чиито емисии на въглероден диоксид се контролират по ЕСТЕ.

Освен стриктно изпълнение на задълженията си по схемата, компанията-майка изпълнява целенасочена политика към намаляване на емисиите на въглероден диоксид. По отношение на инвестиционните проекти и съоръженията (компресорните агрегати в компресорните станции и ПГХ „Чирен“), които са свързани с изгаряне на природен газ и съответно емитират въглероден диоксид, е планирано оборудване с възможно най-висок коефициент на полезно действие от изгарянето на горивото, както и последваща поддръжка на оптимален работен режим и техническо състояние на съоръженията в съответствие с най-добрите налични техники/практики. Паралелно с това Групата следи тенденциите, анализира, проучва възможностите за въвеждане на заместващи природния газ водородни технологии, в зависимост от наличността им на пазара и приложимостта им към дейността по пренос и съхранение на природен газ.

През 2023 г. продължиха дейностите по изграждане на новата компресорна станция на „ПГХ“ Чирен, вкл. на новите газо-турбинни компресорни агрегати с по-висок КПД (по отношение на количеството изгорен природен газ за преноса на 1m³ природен газ).

През 2023 г. са осъществени и подготвителни дейности за осъществяване на проект "Водородопреносна инфраструктура в България" (виж информацията в раздел „Получаване на електроенергия от източници с по-ниски емисии на парникови газове“ по-долу).

- *Намаляване на емисиите на метан*

Компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД извършва редовни дейности, вкл. организация на дейностите, по ограничаване емисиите на метан, както в резултат от възникване на аварийни нарушавания на херметичността/целостта на мрежата и свързаните с това ремонтни/възстановителни дейности, така и чрез замяна (при наличие на техническа и организационна възможност) на оборудване за вентилиране на природен газ в атмосферата (свещи) с оборудване за организирано изгаряне на изпускания природен газ. Неразделна част от тези усилия е постоянното подобряване на наблюденията (мониторинга) по отношение обхващането на повече участъци, увеличаване на честотата на проверките и подобряване на инструментите за наблюдение, използването на материали и оборудване с високо качество и не на последно място - подобряване на качеството на строително-монтажните дейности.

В изпълнение на горното през 2023г. е изготвена:

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- Техническа документация относно Ремонт на магистрален газопровод – северен полупръстен чрез подмяна на тръбен участък вкл. подмяна на участък от преносен газопровод - северен полупръстен с прилежащите му съоръжения;
- Техническа документация и начало на СМР по Ремонт на Транзитен газопровод Ду 1000 за Република Турция в участъци между КС „Странджа“ и българо-турската граница (Предвидени за ремонт са шест участъка от ТГ2;

Започна проектирането на:

- „Устройствено планиране и изработване на инвестиционен проект – фаза технически проект за обект „Подмяна на магистрален газопровод в участък ЛК „Калугерово“ – ЛК „Врачеш“;
- „Устройствено планиране и изработване на инвестиционен проект - фаза технически проект за обект „Изместване на участъци от транзитен газопровод 1 (ТГ1) и магистрален газопровод (МГ) за повишаване на класа на газопроводите и изграждане на нов кранов възел КВ Ду 1200“ ;
- Извършен е аварийен ремонт и е отстранен пропуск на газ при мястото врязване на байпасна връзка Ду 50 на ГО Ду 150 за ГРС „Златна Панега“ в землището на с. Тодоричене;
- Проведени са планирани вътрешнотръбни инспекции на участъци на газопроводи;
- Превантивно е подменено оборудване по линейни съоръжения.

- Получаване на електроенергия от източници с по-ниски емисии на парникови газове

Компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД получава необходимата за дейностите си електроенергия от електропреносната мрежа чрез местните електроразпределителни дружества. Този източник няма алтернатива. Поради това за намаляване въглеродния отпечатък на използваната от компанията електроенергия усилията ѝ са насочени към изграждане на преносна мрежа, отговаряща на плановете и нуждите на топлоелектрическите централи за преминаване от твърди изкопаеми горива към природен газ. Едновременно с това Групата насочва все повече усилия към проучването на възможности за реализиране на дейности по изграждане на мрежа за пренос на водород, в рамките на осъществяването на целите на Водородната стратегия на ЕС.

През 2023 г. първият водороден проект за България бе включен в публикувания от Европейската комисия Първи списък на проектите от общ интерес и проектите от взаимен интерес за ЕС.

Предложеният от компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД проект "Водородопреносна инфраструктура в България" е ключов за реализиране на концепцията за транспортиране на чист водород. Планираната инфраструктура се състои от нов тръбопровод с дължина около 250 км и две компресорни станции в района на Дупница и Кулата. Предвижда се създаването на водородна точка на междусистемно свързване с мрежата на гръцкия газопреносен оператор DESFA в района на Кулата/Сидирокастро. Новата инфраструктура

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

ще позволява двупосочен пренос както на водород, произведен в страната, така и на водород от Гърция.

„Водородопреносна инфраструктура в България“ е важна стъпка в развитието на водородната мрежа в региона и ще има съществен принос към реализирането на приоритетния коридор за пренос на зелен водород от Югоизточна до Централна Европа. С решението на Комисията бе призната значимостта на проекта и се даде възможност на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД да кандидатства за грантово финансиране на проучвателни дейности, както и възможност в бъдеще да бъде съфинансирано и самото изграждане. Като отговорен газопреносен оператор „Булгартрансгаз“ ЕАД вече разработва и проекти за последващото развитие на преносната инфраструктура за водород към съседните страни, както и за адаптиране на съществуващата газопреносна система за работа с водородно-газови смеси.

През 2023 г. са извършени дейности, свързани с процеса на придобиване на статут на проекта, като също така започна и осъществяването на дейности и по проект "Готова за бъдещето" газова инфраструктура за повишаване на техническия капацитет за пренос на газ в посока от Гърция към България в IP Kulata/Sidirikastro". Съоръженията в обхвата на проекта ще са годни за пренос на некорозивни природен газ, биометан, водород и техните смеси.

- Получаване на услуги от подизпълнители/външни доставчици на услуги с по-ниски емисии на парникови газове

При дейността компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД неизбежно възлага дейности на външни изпълнители (подизпълнители) – както при необходимост от осъществяване на нови проекти или модернизация на съществуващи обекти, така и като част от редовната експлоатация на газопреносната мрежа. Като част от критериите за избор на подизпълнител и в изпълнение на изискванията и целите на Зелената сделка, нормативната уредба на ЕС/България и „Принципите на екватора“ „Булгартрансгаз“ ЕАД оценява и усилията и постиженията на кандидат – дружествата в намаляването на емисиите на парникови газове от предоставяната услуга. Групата следи и е запозната с изискванията към чистите превозни средства, които се прилагат при възлагане на обществени поръчки за доставка на превозни средства от категории M1, M2, M3, N1, N2 и N3 и има готовност за прилагането им.

Адаптиране към изменението на климата

България е приела и прилага Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие, публично достъпни на страницата на Министерството на околната среда и водите (<https://www.moew.government.bg/en/climate/international-negotiations-and-adaptation/adaptation/>).

В стратегията са описани рисковете и климатичните характеристики/явления, които са от значение за съответни индустриални сектори и видове съоръжения.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Поради географското покритие на газопреносната мрежа, вкл. компресорни/газоимервателни/разпределителни станции, ПГХ „Чирен“ и разнообразните съоръжения/оборудване, помощна инфраструктура, подземно/надземно разположение, компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД съобразява експлоатационната и инвеститорската си дейност с всички очаквани промени в климата за територията на България.

Министерството на околната среда и водите разработва Планове за управление на риска от наводнения за всеки от четирите района за управление на водите на територията на България. В тях се анализират всички зони със заплахата/риск от наводнения, както и съответните приложими мерки за защита. Анализите и информацията са публично достъпни на интернет страниците на съответната Басейнова дирекция.

За осигуряване на устойчивост на изменението на климата по отношение избора на площадки, трасета и технологии Групата реализира всичките си инвестиционни проекти в съответствие с прогнозите и анализите за дългосрочно изменение на климата в прилежащите географски райони. Групата осъществява дейността си, отчитайки също така анализите и препоръките на Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и на Плана за действие към нея, както и мерките в Плановите за управление на риска от наводнения.

Система за управление по околна среда

Групата има действаща (разработена, внедрена и сертифицирана) система за управление по отношение на околната среда, отговаряща изцяло на изискванията на стандарт ISO 14001:2015. През 2023 г. във връзка с изпълнението на проекта за разширяване на капацитета на ПГХ „Чирен“, „Булгартрансгаз“ ЕАД одобри и към настоящия момент изпълнява „Екологичен и социален план за управление и мониторинг“, както и „План за ангажиране на заинтересованите страни“. Съгласно „Екологичния и социален план за управление и мониторинг“, интегрираната система за управление на „Булгартрансгаз“ ЕАД е надградена със система за управление на социалната отговорност. По-конкретно, екологичните и социални въздействия от проекта за разширение на капацитета на ПГХ „Чирен“ се управляват като единна система в съответствие с общоприетата по света концепция за взаимосвързаност. В съответствие с горепосоченото, от 2023 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД прилага системен подход към управлението по околна среда, надграждащ обхвата съгласно стандарта ISO 14001:2015.

Опазване на човешкото здраве

Ръководството на Групата определя като основен приоритет своята ангажираност да развива висока култура на здраве и безопасност на работа във всички дейности и на всички нива в структурата ѝ. Ръководството е убедено, че чрез осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд, съответстващи на нормативните изисквания, всеки инцидент или професионално заболяване могат да бъдат предотвратени.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

При осъществяване на дейностите на Групата приоритетно се планират и осъществяват мерки за опазване здравето на персонала и населението. Дейностите се планират и осъществяват без или с минимално въздействие върху факторите на жизнената среда, по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за здравето.

За строителните и експлоатационните дейности се приемат и изпълняват съответни Планове за безопасност и здраве по отношение на заетия персонал. Приет е и Вътрешен Аварийен план на ПГХ „Чирен“ по реда на Закона за опазване на околната среда, а за останалите линейни и площадкови съоръжения са разработени Аварийни планове по Закона за защита при бедствия.

Своевременно се изпълняват всички приложими условия и мерки, предвидени в нормативната уредба, Решенията по Преценка/ОВОС и Комплексните разрешителни.

Предотвратяване на въздействието върху компонентите на околната среда:

Опазването и контролът на въздействието върху компонентите на околната среда са сред най-важните екологични приоритети свързани с устойчивото развитие на Групата, както следва:

- Атмосферен въздух

За опазване качеството на атмосферния въздух компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД осъществява дейността си по планиране, изграждане и експлоатиране на линейните (вкл. помощна инфраструктура) и площадкови съоръжения без отделянето на емисии на вредни вещества. В случаите, където това е невъзможно – дейността се осъществява в съответствие с Най-добрите Налични техники/практики, без да допринася за повишаване концентрациите на вредни вещества в атмосферния въздух и изпълнявайки всички приложими условия и мерки, предвидени в нормативната уредба, Решенията по Преценка/ОВОС и Комплексните разрешителни.

- Води/вредно въздействие на водите

Водено от своята отговорност компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД отдава особено значение на опазването на водните ресурси в страната и ефективното им използване. За целта компанията осъществява дейността си като планира, изгражда и експлоатира линейните (вкл. помощна инфраструктура) и площадкови съоръжения с минимално възможно използване на свежа вода, като предотвратява замърсяването на ползвана вода с вредни и опасни вещества. Замърсената производствена вода/битово-фекалните води се третират в Пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) с издадени разрешителни по реда на Закона за водите. От особена важност е изграждането на обектите да се извършва извън санитарно - охранителни зони, зони за защита на водите по чл.119 Закона за водите, както и извън зони със заплаха/риск от наводнения.

Групата стриктно следва и изпълнява всички условия и предприема всички необходими мерки за предотвратяване, смекчаване въздействието върху/на водите, разпоредени с Решенията по Преценка/ОВОС, Комплексните разрешителни и Разрешителните за ползване на воден обект за водоползване/ заустване на отпадъчни води, както и в

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

договорите с оператори, предоставящи водопроводни и канализационни услуги, включително с оператори на ПСОВ.

- Почви и земни недра

При осъществяване на дейността си, компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД се стреми към опазване на почвените ресурси и тяхното устойчиво ползване, както и прилагане на добри практики за предотвратяване увреждането на почвите. Компанията-майка обръща особено внимание при използване и нарушаване целостта на почвата и земните недра, като се стреми да оказва въздействие във възможно най-малка степен. При използването на нови площи от страна на компанията, хумусният слой се отнема и съхранява, съгласно изискванията на нормативната уредба и издадените Решения за преценка/ОВОС и най-добрите налични практики. Сред отговорностите на „Булгартрансгаз“ ЕАД е след приключване на строителни и експлоатационни дейности, нарушените терени да бъдат възстановени. Там където е възможно за реализацията на своите проекти „Булгартрансгаз“ ЕАД търси възможности за използване на вече увредени терени.

В съответствие с най-добрите практики за устойчиво използване на земята при планирането и проектирането на трасета на линейни обекти и местоположение на площадкови съоръжения се предпочита ползването на нископродуктивни, увредени или вече използвани за производствени цели земи.

Групата изпълнява всички условия и мерки за предотвратяване, смекчаване въздействието върху почвите и земните недра, разпоредени с Решенията по Преценка/ОВОС, Комплексните разрешителни или в оценките на случаите на непосредствена заплаха от екологични щети и на причинени екологични щети.

- Биоразнообразие

Поради географския обхват на дейностите и съоръженията на Групата (цялата територия на България) от една страна, както и богатото разнообразие и наличие на защитени видове, територии и зони по Европейската екологична мрежа „Натура 2000“, в процеса на планиране на трасета за линейните обекти и подпомагащата инфраструктура, както и за площадковите съоръжения/инсталации, Групата полага всички технически допустими усилия, за да не се преминава през зони и територии от Националната Екологична Мрежа, както и да не се влошава състоянието на защитени видове. При наложително преминаване през такива зони компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД планира и стриктно изпълнява всички необходими мерки за недопускане нарушаване на характеристиките и функциите на зоните, като се стреми да не оказва отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване в съответната зона. От съществено значение е и опазването и заобикалянето на миграционни коридори.

Групата изпълнява всички условия и мерки за предотвратяване и смекчаване въздействието върху биоразнообразието, разпоредени с Решенията по Преценка/ОВОС, Плановите за управление на защитените територии и Заповедите за обявяване на зоната/територията.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- Културно наследство

Поради географския обхват на дейностите и съоръженията на Групата (цялата територия на България), както и богатата история и предполагаемия голям брой археологически обекти, Групата планира дейностите по изграждане, особено на нови обекти в пълно съответствие с изискванията на Закона за културното наследство. При планирането на местоположенията на нови трасета и обекти се вземат предвид всички налични данни за наличие на обекти на културното наследство, включително се търси информация от Националния археологически институт, Регионалните исторически музеи и Министерство на културата.

Наблюденията от археолози по време на строителството и провеждането на спасителни, теренни археологически проучвания са задължителен елемент от планирането и провеждането на строителните дейности.

- Управление на опасни химични вещества и смеси (химикали)

Приоритетно, при изграждане на нови съоръжения и модернизация на съществуващи Групата прилага техники, свързани с употребата и съхранението на по-малко опасни за човешкото здраве и околната среда химични вещества. При изборът на вещества, класифицирани като „опасни“ съгласно нормативната уредба се взема предвид потенциалът на съответното вещество да образува опасен отпадък, емисия на вредно/опасно вещество в атмосферния въздух или отпадъчните води, както и възможността за значително и дълготрайно замърсяване на почвите. В компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД са разработени и се прилагат всички инструкции за защита здравето и безопасността на персонала, в съответствие с изискванията на Информационните листове за безопасност и конкретните условия на употреба и съхранение (освен аварийните планове). Спазването подлежи на редовен контрол от отговорния за това персонал на Групата.

Групата изпълнява всички условия и мерки за управление на опасни химични вещества и смеси в Решенията за преценка/OBOS и Комплексните разрешителни. Също така доставчиците на химични вещества и смеси задължително предоставят всички придружителни документи, изискуеми съгласно нормативната уредба по химикали.

- Намаляване образуването на отпадъци

При осъществяване на дейността си Групата се стреми непрекъснато да намалява количествата строителни, производствени и битови отпадъци, както и отпадъците от опаковки. Образуваните отпадъци следва да бъдат рециклируеми при наличие на техническа възможност, предвид изискванията на кръговата икономика.

Възможно най-големи количества строителни отпадъци се оползотворяват, като дейностите се планират с изготвените Планове за управление на строителни отпадъци.

Образуваните производствени и битови отпадъци се предават за последващо третиране на фирми притежаващи съответните регистрационни документи за извършване на дейности с отпадъци, издадени по реда на Закона за управление на отпадъците.



Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

При строителството и експлоатацията се предпочитат материали, които не образуват опасни отпадъци, винаги когато технологично е възможно.

Групата изпълнява всички условия и мерки за третиране на отпадъци в Решенията за преценка/OBOS, Комплексните разрешителни, издадените по реда на Закона за управление на отпадъците документи за третиране на отпадъци и сключените договори с фирми за третиране на отпадъци.

Политиките по околна среда на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД се преглеждат и актуализират редовно в съответствие с целите на Зелената сделка, кръговата икономика и приложимите национални стратегически и нормативни документи.

През 2023 г. Групата е изпълнявала всички условия и мерки за предотвратяване, смекчаване въздействието върху компонентите на околната среда, разпоредени с Решенията по Преценка/OBOS, Комплексните разрешителни и Разрешителните за ползване на воден обект за водоползване, заустване и реинжектиране на води, както и договорите с оператори, предоставящи услуги по управлението на води/отпадъци. За изпълнението Групата е изготвила/изготвя съответните периодични доклади, част от които вече са предоставени на контролните органи и обществеността, а друга предстои да бъде предоставена при спазване на определените за това срокове.

6. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО КЛЮЧОВИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ (КПР) ПО ЧЛ. 8 ОТ РЕГЛАМЕНТ 2020/852 КЪМ 31.12.2023 г.

ПОТЕНЦИАЛНИ ЕКОЛОГИЧНО УСТОЙЧИВИ ДЕЙНОСТИ СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/852 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА И СТЕПЕН НА СЪОТВЕТСТВИЕ, С ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ЕКОЛОГИЧНА УСТОЙЧИВОСТ

(част 1.2.2.1(а) на Приложение I на делегирания Регламент за определяне на съдържанието и представянето на информацията, която трябва да бъде оповестявана от предприятията, обхванати от член 19а или 29а от Директива 2013/34/ЕС, по отношение на екологично устойчивите икономически дейности)

6.1. Оценка на спазването на Регламент (ЕС) 2020/852

Описание на естеството на допустимите за таксономията и съобразени с таксономията икономически дейности

„Допустима за таксономията икономическа дейност“ е икономическа дейност, която е описана в делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 3, член 11,

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

параграф 3, член 12, параграф 2, член 13, параграф 2, член 14, параграф 2 и член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852, независимо дали тази икономическа дейност отговаря на някои или на всички технически критерии за проверка, установени в посочените делегирани актове;

„Съобразена с таксономията икономическа дейност“ е икономическа дейност, при която се спазват изискванията, установени в член 3 от Регламент (ЕС) 2020/852;

„Спомагаща икономическа дейност“ е икономическа дейност, при която се спазват изискванията, установени в член 16 от Регламент (ЕС) 2020/852;

„Недопустима за таксономията икономическа дейност“ е всяка икономическа дейност, която не е описана в делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 3, член 11, параграф 3, член 12, параграф 2, член 13, параграф 2, член 14, параграф 2 и член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/852;

Компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД е комбиниран газов оператор, притежаващ лицензи за пренос и съхранение на природен газ на територията на Република България, съгласно чл. 39 от Закона за енергетиката (ЗЕ). Дружеството развива газопреносната система на страната, поддържа обектите и съоръженията на газопреносната мрежа в съответствие с техническите изисквания и правилата за безопасност при работа, в съответствие с изискванията за опазване на околната среда.

Имайки предвид предмета на дейност на компанията-майка и класификацията ѝ по НКИД – **Н 49.50**, извършваните от компанията-майка дейности могат да допринасят за постигане на екологична цел съгласно чл.9а - **„смекчаване изменението на климата“** на Регламент (ЕС) 2020/852 и попадат в обхвата на чл.10.1ж на Регламента – **„създаване на енергийната инфраструктура, необходима за постигане на декарбонизацията на енергийните системи“**.

Дейността на компанията-майка се квалифицира като допринасяща съществено за смекчаване на изменението на климата, когато тази дейност допринася съществено за стабилизиране на концентрациите на парникови газове в атмосферата на ниво, което би предотвратило опасна антропогенна намеса в климатичната система и е в съответствие с дългосрочната цел по отношение на температурата съгласно Парижкото споразумение чрез предотвратяване или намаляване на емисиите на парникови газове или повишаване на поглъщанията на парникови газове.

6.1.1. Дейности, допустими по Регламента за таксономията

В съответствие с определението за „допустимост“ дейността на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД е описана и попада в обхвата на т.4.14 - **„Преносни и разпределителни мрежи за газове от възобновяеми и нисковъглеродни източници“** на Приложение №1 на делегирания Регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията.

Съгласно т. 4.14 на делегирания Регламент дейността се описва като:

- Преобразуване, промяна на предназначението (преустройство) или модернизиране на газопроводни мрежи за газове от възобновяеми и нисковъглеродни източници;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- Изграждане или експлоатация на преносни и разпределителни газопроводи за транспортиране на водород или други газове от нисковъглеродни източници.

Икономическите дейности от тази категория може да се отнесат към няколко кода по NACE — статистическата класификация на икономическите дейности, установена с Регламент (ЕО) № 1893/2006, а именно кодове D35.22, F42.21 и H49.50.

В обхвата на дейността си компанията-майка понастоящем провежда и планира процедури по разрешаване на инфраструктурата, като към момента на изготвяне на оценката започва осъществяването на проекти по изпълнение на гореописаните дейности.

Основната към момента дейност на компанията-майка ("Развитие на газопреносната система на страната и поддръжка на обектите и съоръженията на газопреносната мрежа") изпълнява напълно изискванията на чл.16 на Регламент (ЕС) 2020/852 и отговаря на определението за „*спомагаща икономическа дейност*“ по отношение на гореописаните дейности.

На основание на горното дейността на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД е **„допустима за таксономията икономическа дейност“**.

6.1.2. Дейности, съобразени с Регламента за таксономията

В член 9 на Регламент (ЕС) 2020/852 са определени **екологичните цели**, които са насочени към:

- а) смекчаване на изменението на климата;
- б) адаптиране към изменението на климата;
- в) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси;
- г) преход към кръгова икономика;
- д) предотвратяване и контрол на замърсяването;
- е) защита и възстановяване на водното биоразнообразие и на водните екосистеми.

За да се класифицира като **екологично устойчива** дейност е необходимо дейността на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД да отговаря на един от критериите описани в член 3 на Регламента за таксономията, а именно да:

- а) допринася съществено за постигане на една или повече от определените екологични цели,
- б) не нанася значителни вреди на някоя от екологичните цели,
- в) се осъществява в съответствие с минималните гаранции, въведени от извършващото икономическа дейност предприятие, за да се гарантира спазването на Насоките на ОИСП

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

за многонационалните предприятия и Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека;

г) отговаря на техническите критерии за проверка, установени от Европейската Комисия (ЕК)

Дейността на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД **е в съответствие с всички изброени по-горе критерии** и отговаря на определението за **„икономическа дейност, съобразена с таксономията“**.

Изпълнението на критериите, е както следва:

Дейността на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД допринася за постигане на екологична цел съгласно чл.9а - *„смекчаване изменението на климата“* на Регламент (ЕС) 2020/852 като допринася съществено за стабилизиране на концентрациите на парникови газове в атмосферата на ниво, което би предотвратило опасна антропогенна намеса в климатичната система, в съответствие с дългосрочната цел по отношение на температурата съгласно Парижкото споразумение чрез предотвратяване или намаляване на емисиите на парникови газове чрез *„създаване на енергийната инфраструктура, необходима за постигане на декарбонизацията на енергийните системи“*, съгласно чл.10.1ж на Регламента.

Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД не е свързана с експлоатацията на големи емитери на парникови газове, по смисъла на нормативната уредба ограничаване изменението на климата.

Компанията-майка има действаща (разработена, внедрена и сертифицирана) система за управление по отношение на околната среда, отговаряща изцяло на изискванията на стандарт ISO 14001:2015.

Разработен е и се прилага „Екологичен и социален план за управление и мониторинг“, както и „План за ангажиране на заинтересованите страни“.

За строителните и експлоатационните дейности се приемат и изпълняват съответни Планове за безопасност и здраве по отношение на заетия персонал. Приет е и Вътрешен Аварийен план на ПГХ „Чирен“ по реда на Закона за опазване на околната среда, а за останалите линейни и площадкови съоръжения са разработени Аварийни планове по Закона за защита при бедствия.

Въведена е Система за управление на здравето и безопасността при работа в съответствие с изискванията на стандарта ISO 45001:2018, сертифицирана от независима акредитирана организация.

Изискванията на националната и международна нормативна уредба и принципи за опазване на правата на човека, човешкото здраве, вкл. персонала на Групата и населението са приложени чрез гореописаните и прилагани от Групата системи и планове.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Съответствие с **Технически критерии за проверка по т.4.14** на Приложение №1 на делегирания Регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията:

6.1.3. Съществен принос за смекчаване изменението на климата чрез:

1. Извършване на поне една от следните дейности:

а) изграждане или експлоатация на нови преносни и разпределителни мрежи за водород или други газове от нисковъглеродни източници;

б) преобразуване/промяна на предназначението (преустройство) на съществуващи мрежи за природен газ към мрежи, предназначени на 100 % за водород;

в) модернизиране на газопреносни и газоразпределителни мрежи, което спомага за включването на водород и други газове от нисковъглеродни източници в мрежата, в т.ч. всяка дейност по газопреносна или газоразпределителна мрежа, спомагаща за увеличаването на сместа на водорода или другите газове от нисковъглеродни източници в газопроводната система;

2. Дейността включва откриване и отстраняване на течове по съществуващи газопроводи и други елементи от мрежата с цел намаляване на изтичането на метан.

Понастоящем компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД провежда и планира процедури по разрешаване на инфраструктурата. Проектите са на различно ниво на изпълнение като се очаква в следващите години капиталовите разходи по изпълнението им да нарастват. Оперативни разходи по проектите към настоящия момент не се реализират, както и оборот. Такива са налични единствено за съоръженията в експлоатация.

6.1.4. Ненанасяне на значителни вреди

Съгласно т. 4.14 „Преносни и разпределителни мрежи за газове от възобновяеми и нисковъглеродни източници“ на Приложение №1 на делегирания Регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията, дейността следва да отговаря на критериите, установени в Допълнения А, Б и Г на Приложение №1 на делегирания Регламент.

Внедряването и интегрирането на компресори, вентилатори, помпи и друго оборудване обхванато от Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета следва да отговарят в съответните случаи на изискванията за най-високия клас за енергийно етикетиране и на регламентите за изпълнение съгласно посочената директива и да представляват най-добрата налична технология.

Адаптиране към изменението на климата	Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД отговаря на критериите, установени в Допълнение А на Приложение №1 на делегирания Регламент.
--	--

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси	Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД отговаря на критериите, установени в Допълнение Б на Приложение №1 на делегирания Регламент.
Предотвратяване и контрол на замърсяването	Вентилаторите, компресорите, помпите и другото използвано от „Булгартрансгаз“ ЕАД оборудване, обхванато от Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, отговарят в съответните случаи на изискванията за най-високия клас за енергийно етикетиране и на регламентите за изпълнение съгласно посочената директива и представляват най-добрата налична технология.
Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите	Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД отговаря на критериите, установени в Допълнение Г на Приложение №1 на делегирания Регламент.

Допълнителни пояснения:

- **Допълнение А (класификация на свързаните с климата опасности):**

Както настоящата дейност на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД (вкл. нейни изменения или разширения), така и нови дейности, описани в т.1 на т.4.14 на Приложение №1 на делегирания Регламент подлежат и са одобрени чрез процедури по Оценка на въздействието върху околната среда/екологична оценка по реда на Глава шеста на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), комплексни разрешителни по реда на Глава седма, раздел втори на ЗООС и одобряване на Доклад за безопасност по реда на Глава седма, Раздел първи на ЗООС.

България е приела и прилага Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие, публично достъпни на страницата на Министерството на околната среда и водите (<https://www.moew.government.bg/en/climate/international-negotiations-and-adaptation/adaptation/>).

В стратегията са описани рисковете и климатичните характеристики/явления, които са от значение за съответни индустриални сектори и видове съоръжения.

Поради географското покритие на газопреносната мрежа, вкл. компресорни /газоимервателни/разпределителни станции, ПГХ „Чирен“ и разнообразните съоръжения/оборудване, помощна инфраструктура, подземно/надземно разположение,



Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

„Булгартрансгаз“ ЕАД съобразява експлоатационната и инвеститорската си дейност с всички очаквани промени в климата за територията на България.

В съответствие с изискванията на Закона за водите планирането и осъществяването на дейностите задължително съответства на действащия за всеки район за управление на водите (4 на брой за територията на Р. България) План за управление на речен басейн и План за управление на риска от наводнения.

Всеки от изброените по-горе инструменти на нормативната уредба по околна среда изисква адаптиране на дейностите към изменението на климата в обхвата, описан в Допълнение А и приложим към конкретната площадка/линеен обект, както по отношение на нормалната експлоатация, така и в условията на предотвратяване и контрол на авария.

Освен това за цялата дейност е разработен и се поддържа, изпълнява и актуализира Аварийен план в съответствие с изискванията на Закона за защита при бедствия. Изискванията на закона за оценяване на възможните причини за възникване на аварии гарантират вземане предвид измененията в климата и адаптирането на предотвратяването и контрола на аварийите в дейността с тези изменения.

В изпълнение на горното настоящата дейност на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД изпълнява напълно изискванията на Допълнение А.

Всяка нова дейност, вкл. тези, изброени в т.1 на т.4.14 на Приложение №1 на делегирания Регламент ще съответстват на Допълнение А, тъй като за да бъдат одобрени следва да изпълняват същата нормативна уредба и инструменти.

- **Допълнение Б (устойчивото използване и опазването на водните и морските ресурси):**

В съответствие с изискванията на Закона за водите планираните и осъществяваните от страна на „Булгартрансгаз“ ЕАД дейности задължително съответстват на действащия за всеки район за управление на водите (4-и на брой за територията на Р. България) План за управление на речен басейн и План за управление на риска от наводнения.

Както е описано по-горе настоящата дейност на компанията-майка (вкл. нейни изменения или разширения), така и нови дейности, описани в т.1 на т.4.14 на Приложение №1 на делегирания Регламент подлежат и се одобряват чрез процедури по Оценка на въздействието върху околната среда (Директива 2011/92/ЕС)/екологична оценка по реда на Глава шеста на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), комплексни разрешителни по реда на Глава седма, раздел втори на ЗООС и одобряване на Доклад за безопасност по реда на Глава седма, Раздел първи на ЗООС. Всеки от изброените инструменти е съобразен и взема предвид изискванията на Директива 2000/60/ЕО за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

- **Допълнение Г (опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите):**

Както е описано по-горе настоящата дейност на „Булгартрансгаз“ ЕАД (вкл. нейни изменения или разширения), така и нови дейности, описани в т.1 на т.4.14 на Приложение №1 на делегирания Регламент подлежат и се одобряват чрез процедури по Оценка на въздействието върху околната среда (Директива 2011/92/ЕС)/екологична оценка (ЕО) по реда на Глава шеста на Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

ЗООС и Законът за биологичното разнообразие разпореждат процедурите по ОВОС и Екологична оценка винаги да съвместяват и оценката за съвместимост, която се изисква съгласно чл.6 на Директивата за хабитатите (92/43/ЕЕС) по отношение на защитени зони в обхвата на Натура 2000. Съгласно ЗООС в ОВОС/ЕО се обхващат и въздействието върху обектите на световното културно и природно наследство от списъка на ЮНЕСКО, защитените територии и биологичното разнообразие. Възложителят на дейностите задължително планира и осъществява мерки за предотвратяване/смякчаване на въздействието.

- **Предотвратяване и контрол на замърсяването**

Значителна част от посоченото оборудване е разположено и работи в инсталации, за които са издадени и се спазват комплексни разрешителни, издадени по реда на Глава седма, раздел втори на ЗООС – „Комплексни разрешителни“. В съответствие с изискванията на този раздел за оборудването, вкл. наличните и планирани компресори, вентилатори, помпи и т.н. компетентните органи са потвърдили прилагане на Най-добрите Налични Техники (НДНТ). Енергийната ефективност на оборудването е задължителен елемент на НДНТ. В този смисъл, чрез прилагането на Най-добрите Налични Техники е гарантирано използването на оборудване с най-високото приложимо ниво на енергийна ефективност.

6.1.5. Принос към постигането на множество цели

Основният принос на Групата към постигането на множествени цели е насочен към смякчаване на изменението на климата – чл. 9 (а) на Регламент (ЕС) 2020/852.

Представяне на Ключовите показатели за резултатите (КПР)

Компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД се класифицира като нефинансово предприятие и съгласно Приложение I на Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 определя ключови показатели за резултатите (КПР) за оборота, капиталовите разходи и оперативните разходи.

В съответствие с Правилата за оповестяване в чл. 8, първият годишен отчетен период обхваща 2023 г. В настоящата информация са представени ключовите показатели за резултатите за отчетен период 01.01-31.12.2023 г. В оповестяваните сведения

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

„Булгартрансгаз“ ЕАД използва същата валута, която използва във финансовите си отчети, а именно български лев. При изчислението на ключовите показатели на резултатите (КПР) компанията-майка използва най-новите разполагаеми данни и е съобразено с Методиката за изчисление на тези резултати със съответствие с раздели 1.1.1, 1.1.2 и 1.1.3 от Приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178.

Данните за КПР на „Булгартрансгаз“ ЕАД са представени в прилежащите таблици:

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Таблица 1: Дял на оборота от продукти или услуги, свързани със съобразени с таксономията икономически дейности — оповестяване за финансовата 2023 година

				Критерии за съществен принос						Критерии за НЗВ (ненанасяне на значителни вреди)											
Икономически дейности (1)	Код(кодове)(2)	Абсолютен оборот (3)	Дял на оборота(4)	Смекчаване на изменението на климата(5)	Адаптиране на изменението на климата (6)	Водни и морски ресурси(7)	Кръгова икономика (8)	Загрязяване (9)	Биологично разнообразие на екосистеми (10)	Смекчаване на изменението на климата (11)	Адаптиране на изменението на климата (12)	Водни и морски ресурси (13)	Кръгова икономика (14)	Загрязяване (15)	Биологично разнообразие и екосистеми (16)	Минимални граници (17)	Дял на съобразени ния с таксономия та оборот 2023 г. (18)	Дял на съобразени ния с таксономи ята оборот 2022 г. (19)	Категория (спомога ща дейност или) (20)	Категория (предход на дейност) (21)	
		хил. лв	%	%	%	%	%	%	%	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	%	%	С	П	
А. ДОПУСТИМИ ЗА ТАКСОНОМИЯТА ДЕЙНОСТИ																					
А.1. Екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията)																					
Изграждане и експлоатация на нови преносни и разпределителни мрежи за водород			0	0%	100%						ДА	ДА	НЕ	ДА	ДА		0%				
Преустройство на съществуващи мрежи за природен газ към мрежи на водород			0	0%	100%						ДА	ДА	НЕ	ДА	ДА		0%				
„Развитие на газопреносната система на страната и поддръжка на обектите и съоръженията на газопреносната мрежа“			0	0%	100%						ДА	ДА	НЕ	ДА	ДА		0%				
Оборот от екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията) (А.1.)																					
А.2. Дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията)																					
Оборот от дейности, който са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията дейности) (А.2.)																					
Общо (А.1.+А.2.)			0	0%													0%				
Б. НЕДОПУСТИМИ ЗА ТАКСОНОМИЯТА ДЕЙНОСТИ																					
Оборот от недопустими за таксономията дейности (Б)			0	0%																	
Общо (А+Б)			0	0%																	

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Таблица 2: Дял на КР от продукти или услуги, свързани със съобразени с таксономията икономически дейности — оповестяване за финансовата 2023 година

Икономически дейности (1)	Код(кодове)(2)	Абсолютен оборот (3)	Дял на оборота(4)	Критерии за съществен принос						Критерии за НЗВ						Дял на съобразения с таксономията оборот 2023 г. (18)	Дял на съобразения с таксономията оборот 2022 г. (19)	Категория (спомощаваща дейност или) (20)	Категория (предходна дейност) (21)	
				Смекчаване на изменението на климата(5)	Адаптиране на изменението на климата (6)	Водни и морски ресурси (7)	Кръгова икономика (8)	Загрязяване (9)	Биологично разнообразие на екосистеми (10)	Смекчаване на изменението на климата (11)	Адаптиране на изменението на климата (12)	Водни и морски ресурси (13)	Кръгова икономика (14)	Загрязяване (15)	Биологично разнообразие и екосистеми (16)					Минимални граници (17)
		хил. лв	%	%	%	%	%	%	%	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	%	%	С	П
А. ДОПУСТИМИ ЗА ТАКСОНОМИЯТА ДЕЙНОСТИ																				
А.1. Екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията)																				
„Развитие на газопрееносната система на страната“		129 328	48,27%	100%							ДА	ДА	НЕ	ДА	ДА		48,27%		С	
Поддръжка на обектите и съоръженията на газопрееносната мрежа“		10 106	3,77%	100%							ДА	ДА	НЕ	ДА	ДА		3,77%		С	
КР от екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията) (А.1.)																				
А.2. Дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията)																				
КР от дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията дейности) (А.2.)																				
Общо (А.1.+А.2.)		139 433	52,04%														52,04%			
Б. НЕДОПУСТИМИ ЗА ТАКСОНОМИЯТА ДЕЙНОСТИ																				
КР от недопустими за таксономията дейности (Б)		128 479	47,96%																	
Общо (А+Б)		267 913	100,0%																	

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

Таблица 3: Дял на ОР от продукти или услуги, свързани със съобразени с таксономията икономически дейности — оповестяване за финансовата 2023 година

Икономически дейности (1)	Код(кодове)(2)	Абсолютен оборот (3)	Дял на оборота(4)	Критерии за съществен принос						Критерии за НЗВ						Дял на съобразения с таксономията оборот 2023 г. (18)	Дял на съобразения с таксономията оборот 2022 г. (19)	Категория (спомагаша дейност или) (20)	Категория (предходна дейност) (21)	
				Сметчаване на изменението на климата(5)	Адаптиране на изменението на климата (6)	Водни и морски ресурси (7)	Кръгова икономика (8)	Замърсяване (9)	Биологично разнообразие на екосистеми (10)	Сметчаване на изменението на климата (11)	Адаптиране на изменението на климата (12)	Водни и морски ресурси (13)	Кръгова икономика (14)	Замърсяване (15)	Биологично разнообразие и екосистеми (16)					Минимални граници (17)
		хил. лв	%	%	%	%	%	%	%	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	Да/Не	%	%	С	П
А. ДОПУСТИМИ ЗА ТАКСОНОМИЯТА ДЕЙНОСТИ																				
А.1. Екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията)																				
„Развитие на газопрееносната система на страната и поддръжка на обектите и съоръженията на газопрееносната мрежа“		12 102	76,50%	100%							ДА	ДА	НЕ	ДА	ДА		76,50%		С	
ОР от екологично устойчиви дейности (съобразени с таксономията) (А.1.)																				
А.2. Дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията)																				
ОР от дейности, които са допустими за таксономията, но не са екологично устойчиви (несъобразени с таксономията дейности) (А.2.)																				
Общо (А.1. +А.2.)		12 102	76,50%														76,50%			
Б. НЕДОПУСТИМИ ЗА ТАКСОНОМИЯТА ДЕЙНОСТИ																				
ОР от недопустими за таксономията дейности (Б)		3 718	23,50%																	
Общо (А+Б)		15 820	100,00%																	

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

6.2. Счетоводна политика на Групата

Настоящите счетоводни политики на Групата са разработени на основание изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети за прилагане от Европейската комисия.

Счетоводните политики са конкретни принципи, изходни положения, правила и практики, възприети от Групата при изготвяне и представяне на финансовите отчети.

Дружеството изготвя финансовите си отчети на база Международните стандарти за финансово отчитане.

Международните стандарти за финансово отчитане включват:

- ✓ Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО);
- ✓ Международни счетоводни стандарти (МСС);
- ✓ Разяснения, дадени от Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО) или бившия Постоянен комитет за разяснения (ПКР).

6.3. Контекстна информация

При изчисляването на ключовите показатели на резултатите (КПР) на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД за оборота, капиталовите разходи (КР) и оперативните разходи (ОР) са спазени изискванията на Приложение I от Делегиран регламент 2021/2178 и произтичат от продукти или услуги, включително нематериални, съобразени с таксономията икономически дейности – **„Развитие на газопреносната система на страната и поддръжка на обектите и съоръженията на газопреносната мрежа“**.

6.3.1. Информация относно КПР за оборота

При изчислението на КПР на оборота следва да се представя съотношение между приетия за базов нетен оборот на компанията-майка (сумите получени от продажбата на продукти и предоставянето на услуги, след като се приспадат търговските отстъпки, данък добавена стойност и други данъци, пряко свързани с оборота) и частта от нетния оборот на компанията-майка, който произтича от продукти или услуги, включително нематериални, свързани със съобразени с таксономията икономически дейности.

Основната дейност на „Булгартрансгаз“ ЕАД е пренос и съхранение на природен газ и в този смисъл допълващата икономическата дейност определена за целите на таксономията, която е свързана с развитието и поддръжка на обектите на газопреносната мрежа няма реализиран оборот през 2023 г., който би могъл да бъде припознат за целите на таксономията.

Бъдещите проекти на компанията-майка, които са свързани с изграждане и експлоатация на нови преносни и разпределителни мрежи за водород или други газове от нисковъглеродни източници, както и преустройство на съществуващи мрежи за природен газ към мрежи, предназначени на 100 % за водород в това число и модернизирани на газопреносни и газоразпределителни мрежи, което спомага за включването на водород, все още са на Проектен етап и не носят приходи за „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

6.3.2. Информация относно КНР за Капиталовите разходи (КР)

При изчислението на базата на ключовите показатели за резултатите за капиталовите разходи (КР) са взети под внимание добавките към материалните и нематериалните активи през 2023 г. преди амортизация и други преоценки. Капиталовите разходи на компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД обхващат разходите отчитани въз основа на МСС 16 – Имоти, машини и съоръжения, както и лизинги, МСС 38 – Нематериални активи, МСС 40 – Инвестиционни имоти. „Булгартрансгаз“ ЕАД не отчита добавки към материалните и нематериалните активи в резултат на бизнес комбинации. Стойността на нетекущите материални и нематериални активи (придобити и трансферирани) са на обща стойност:

- Придобитите земи и сгради - 7 826 хил. лв.;
- Машините съоръженията и оборудването - 255 649 хил. лв.;
- Транспортни средства – 542 хил. лв.;
- Стопански инвентар и други ДМА – 1 133 хил. лв.;
- Програмни продукти и права върху собственост – 2 763 хил. лв.

Определените капиталови разходи на компанията-майка отнасящи се до съобразени с таксономията икономически дейност са на обща стойност от 139 433 хил. лв., от които за „Развитието на газопреносната система на страната“ са отчетени 129 328 хил. лв. (48,27 % от общия дял на оборота), а за „Поддръжка на обектите и съоръженията на газопреносната мрежа“ са определени 10 106 хил. лв. (3,77 % от общия дял на оборота).

6.3.3. Информация относно КНР за Оперативните Разходи (ОР)

Компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД определя ключовите показатели за оперативните разходи, което представляват съотношение между оперативните разходи от определената като спомагаща дейности на компанията-майка, съобразена с таксономията и преките некапитализирани разходи, свързани с поддръжка и ремонт, както и всички други преки разходи, свързани с текущото обслужване на активите от категорията имоти, машини и съоръжения, извършени от „Булгартрансгаз“ ЕАД или от външни изпълнители, на които са възложени дейности, които са необходими, за да се обезпечи непрекъснатото и ефективно действие на тези активи.

Отчетените оперативни разходи свързани с поддръжка и ремонт са на обща стойност от 4 709 хил. лв., като представляват разходи за:

- Материали свързани с технологично оборудване - 428 хил. лв.;
- Арматура, тръби, фасонни части и изолационни материали - 149 хил. лв.;
- Електрическо, комуникационно оборудване и оборудване за обслужване - 643 хил. лв.;
- Ел. енергия, вода и топлинна енергия - 3 489 хил. лв.

За изчислението на КНР от гореизброените отчетени оперативни разходи, размерът на припознатите с таксономичната дейност е 916 хил. лв., като в тях не влиза стойността на разходите за ел. енергия, вода, топлинна енергия, комуникационно и ел. оборудване.

Направените оперативни разходи за външни услуги от компанията-майка са в размер на 11 110 хил. лв. и представляват разходи за инспекция на газопровод, ремонти,

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2023 година

наем, лабораторни изследвания и преглед и проверка на уреди, като всеки един от тях е определен като съобразен с таксономията дейност за развитие на газопреносната система и поддръжка на обектите и съоръженията на газопреносната мрежа.

Като част от допустимите за таксономията дейности, „Булгартрансгаз“ ЕАД отчита и разходи за обучения на стойност от 75 хил. лв.

Коефициентът на допустимите за таксономията икономически дейности, които са определени и като екологично устойчиви достигат до 76,50 % към края на 2023 г.

Компанията-майка „Булгартрансгаз“ ЕАД не извършва научноизследователска и развойна дейност.